București

Sfarmă-piatră

D. 35

BIBLIOTECA CENTRALĂ
ASOCIAȚIUNII
SIBIU

Director: Al. Gregorian Redacția și Administratia: Str. Domnita Anastasia, 16. — S. I - Telefon 3.76.05

MUNCA BENEVOLĂ

Munca benevolă a tineretului universitar din România nu e un articol importat. Faptul apare întâia oară în anii turburi de după războiu, când tineretul naționalist din Iași, constrâns de propria-i sărăcie lucie, ridică din cărămizi făcute de el împunătorul cămin dela Râpa Galbenă. Am salutat atunci cu entusiasm acest spirit nou, care mi s'a părut egal cu o revoluție morală. Bătrânii noștri naționaliști, satisfăcuți când se spărgeau geamurile jupânilor, pentru a le plăti însutit ministerul de interne, n'au priceput însă nimic din marea semnificație a noului spirit constructiv. Dovadă ? Când acei tineri cărămidari și zidari improvizați s'au despărțit din nenorocire în albaștri și verzi, niciun bătrân conducător naționalist nu s'a gândit să continuie ideia și să facă din ea un sistem de educație a tineretului.

Ani de zile munca benevolă a dispărut din preocupările naționaliștilor.

Ea reapare odată cu apariția ziarului Calendarul, pe care istoria viitoare a acestor ani amestecați, fără memorie și fără gratitudine, nu-i va fi greu să-l socotească întâiul și singurul organ al spiritului nou. Apariția Calendarului coincide cu încetarea spargerilor de geamuri și cu îndrumarea tineretului spre constructivism. Naționalismul stil veacul al XIX-lea cade pe ultimul plan ; în locul lui se afirmă naționalismul stil veacul al XX-lea. Inițiativa muncii benevole aparține deci tineretului iesean; reactualizarea și popularizarea acestei idei ca sistem de educație a generației tinere îi revine Calendarului. Acolo, timp de doi ani, zilnic, a căpătat expresie amplă și îndrăzneață, împotriva unei ostilități universale, ceeace se chemă azi spiritul constructiv. E adevărat, ne-a ajutat în această spargere de drumuri noi și exemplele văzute în Italia și cele citite despre mișcarea național-socialistă. Tinerii noștri sași din Ardeal puseseră în practică sistemul și o serie de reportagii în ziarul nostru, scrise de d. Nicolae Bogdan, aduceau, alături de articolele noastre îndrumătoare, amănunte prețioase asupra felului cum sânt organizate taberele de muncă și ce se lucrează în ele. Aceasta e sursa și adevărata istorie a ideii.

Dar precum bătrânii naționaliști n'au înțeles semnificația ei, tot așa n'au înțeles-o bătrânii guvernanți. E curios până la bizarerie faptul că nicio altă idee n'a fost întâmpinată de politicianii democrați cu o mai oarbă vrăjmășie ca aceasta a muncii constructive. Anii 1932 și 1933, când ea se afirmă cu amploare, sânt plini de ororile prigoanelor fără justificare împotriva unui tineret care, abținându-se dela orice fel de turburări publice, înțelegea să se întoarcă vara dela carte la pământ, să construiască diguri, să fabrice cărămizi, să ridice ziduri, să cioplească troițe și să sape fântâni. Preocupați exclusiv de soarta popularității lor, politicianii democrați nu puteau să vadă frumusețea morală a curentului nou; ceeace îi preocupa și îi îngrijora pe ei era concurența politică, într'adevăr redutabilă, pe care metoda muncii constructive o stârnea pe teren. Ea era propagandă prin faptă, opusă propagandei de vorbe mincinoase. Un popor înșelat de trepădușii electorali ai democrației, pus acum în fața faptelor vorbitoare, începea să înțeleagă politica într'o lumină cu totul alta. Evident, această metodă nouă avaria brusc popularitatea democraților. O singură faptă frumoasă face mai mult decât un milion de vorbe verificate ca mincinoase. Fiindcă faptele sânt realități și utilități; ele nu pot să mintă. Tocmai de aceia cultivatorii mătrăgunei demagogice nu puteau și nu pot suferi spiritul constructiv al muncii benevole. Prigoanele lor împotriva acestui spirit nou își au explicația numai într'un meschin instinct de conservare democrată. Puțin îmi pasă dacă d. Al. Vaida se va supăra din nou, dar eu nu cunosc un prigonitor mai înverșunat al muncii constructive decât acest bătrân învertit la un fel de naționalism sui generis și care face figura cea mai hilariantă când se jăluie că... i se fură ideile !

Cu toate împotrivirile, ideia muncii benevole a biruit. Ea e pe cale să devină într'adevăr un sistem de educație pentru tinerele generații. O practică azi tineretul încadrat în organizații politice naționaliste și, ceeace este cu totul imbucurător, o practică echipele de studenți adunați sub egida regală. Cum spuneam într'un memoriu din iarna anului 1934, scris cu mâinile înghețate în închisoarea Jilava și adresat singurului factor competent în această materie, România e printre puținele state ce nu și-au pus încă problema tineretului. Această problemă, scriam atunci când încă nu exista străjerismul, se poate rezolvi în două moduri: fie lăsând libertate tineretului să se organizeze singur în formațiuni politice în spiritul nou al naționalismului constructiv, fie organizându-l sub egida Coroanei, în afară de influența de partid, dar în același spirit nou.

De doi ani de zile a luat ființă organizația oficială a străjerismului. Ideia e admirabilă și necesară. Ea e încă în faza căutărilor. Caracterul ei e deocamdată patriotic-distractiv. Vremea noastră e însă prea aspră pentru a se mulțumi numai cu distracții patriotice. Mai mult decât atât, va trebui o îndrumare profesională practică și, afară de aceasta, o aplicare pe teren: tabere de muncă benevolă, împărțite pe specialități profesionale. Acesta e, de altfel, principiul de educație a tineretului italian.

Exceptând pe Mântuitorul lumii, Benito Mussolini e, fără îndoială, cel mai mare educator din câți cunoaște istoria. Sistemul lui practic se întemeiază pe desvoltarea puterii spirituale, a puterii morale și a puterii fizice. Religia și patria nu sânt însă, ca în sistemele noastre de educație, entități teoretice și abstracte; ele se concretizează și se încarnează în practica de fiecare zi a îndrumărilor profesionale. In noua creștere a tineretului italian ideile se exprimă direct prin fapte. Românii noștri văd în jurnalele cinematografice numai manifestațiile delirante, sportive sau patriotice, ale tineretului italian și cred că e vorba de o superficială educație patriotic-distractivă. Ei nu văd însă miile de ateliere și așezăminte unde se făuresc profesioniștii, nici miile de concursuri, întreceri și premii, care emulează, disting și selectează talentele în diferitele direcții profesionale. Toate aceste felurite îndrumări sânt iluminate de adorarea lui Dumnezeu și a patriei, sentiment care dă marea unitate sufletească a creșterii mussoliniene. Sfinții creștinismului și eroii patriei italiene sânt modelele ce se pun în fața tineretului. Eroismul, ca expresie supremă a spiritului de sacrificiu, se poate realiza în cadrul fiecărei profesiuni și al fiecărei meserii, socotite deopotrivă de vrednice să fie luate în seamă.

Când spiritul acesta al eroismului specificat pe profesiuni și unificat în sentimentul adorării de Dumnezeu și de patrie, va sta la baza străjerismului, Regele nostru va avea într'adevăr generația constructivă, capabilă să zidească o Românie nouă. Rezultatul unui asemenea sistem de creștere se vede nu numai în Italia, care a fost transformată într'un imens șantier dela o margine la alta a țării, dar mai izbitor încă în epopeea africană care e cel mai mare războiu colonial din câte se cunosc. Să transporți peste mări și țări, în alt continent, o jumătate de milion de tineri cari, departe de controlul imediat al Ducelui, să cucerească în câteva luni un imperiu inaccesibil până ieri, — iată ce înseamnează, în două cuvinte, educație mussoliniană !

Munca benevolă se poate transforma la noi în sistem de educație cu atât mai ușor cu cât e o născocire a tineretului nostru. El o vrea, el o caută. Cel mai cuminte lucru din lume este să i-o dăm în loc să-l pedepsim, fiindcă vrea s'o înfăptuiască. Sânt convins că lucrul acesta e mai firesc să se realizeze la noi decât aiurea. Nu numai pentrucă ideia a fost popularizată prin Calendarul și are astăzi aderența întregului tineret, ci pentrucă ea corespunde unui sentiment specific al acestui tineret. Studentimea și școlărimea noastră e profund demofilă, iubitoare de popor și de neam. In România nu există dispretul cărturărimii pentru straturile de jos ale poporului. La noi, individualismul democratic, care face ravagii catastrofale în bugetul și în averea statului, nu s'a înrădăcinat până într'atâta încât să facă ravagii în psihologia intelectualilor. Tineretul nostru, ridicat în covârșitoare majoritate din popor, nu l-a uitat; a rămas demofil. Demofilia e o tradiție psihologică a studențimii noastre: o atmosferă spirituală. Din impulsul ei au pornit toate acele așa zise acțiuni culturale la sate, pe care cercurile studențești le întreprind de decenii. Nu poate fi vorba, firește, de rezultate evidente ale acestor acțiuni, dar e netăgăduit că ele au statornicit o încredere și o iubire a poporului pentru tineretul intelectual. Poporul simte și știe că „studenții" sânt sinceri și îl iubesc. Nimeni dintre cei cari coboară până la el nu se bucură de atâta inimă deschisă. Tocmai din această pricină, când așa zisele acțiuni culturale tinerești au căpătat forma mult mai serioasă și mai efectivă a taberelor de muncă, răsunetul lor a căpătat o amploare atât de mare.

Demofilia tineretului e, deci, substratul psihologic pe care se poate grefa cu succes absolut sigur un sistem de muncă benevolă.

Și cum spuneam în eseul „Omul eroic" din revista Gândirea, nu e ceva mai necesar în România de azi decât această directivă a spiritului constructiv. Intr'o vreme când munca e atât de depreciată de pătura conducătoare, deprinsă să trăiască din lovituri, încât această muncă a ajuns să fie depreciată și de cei cari o îndeplinesc, într'o vreme când propaganda socialistă și comunistă vorbește bieților lucrători despre munca lor ca despre o osândă de care trebuie să scape pentru a deveni... comisari ai poporului, ideia unei munci benevole, sistematizate și generalizate la tineretul de toate categoriile sociale, va schimba sigur fața țării.

Țăranul nostru însuș își socotește munca lui ca un fel de osândă de care, dacă nu poate scăpa el devenind vardist la oraș, caută cel puțin să-și scape copiii făcându-i cărturari, adică funcționari.

Deprecierea muncii sistematice e un blestem care ne paște pe noi, românii. Și dacă inconștiența politică democratică, sedusă de beneficiile șperțurilor și ale consilibilor de administrație, e cauza invaziei evreilor în țară și în bogăția națională, nu e mai puțin adevărat că altă cauză a înstăpânirii iudaice la noi e acest blestem care ne paște, al deprecierii muncii.

Violența verbală de care se folosește în propagandă naționalismul gălăgios poate fi un mijloc de semnalare a pericolului. In realitate, ea nu are niciun efect practic. Numai blocul faptei răsturnat strivitor peste năvala străinismului va fi în stare să elimine veneticii și paraziții din corpul național. Iar fapta aceasta nu e altceva decât munca sistematică și tenace, transformată în cult religios al României.

Nichifor Crainic

Pe copertă:

Simbolul tânăr al muncii benevole.

Paulescu despre furtul descoperirii lui

Comunicare făcută de prof. Dr. N. C. Paulescu în ziua de 27 D-vrie 1924 la Soc. de Biologie din București

Am regretul să viu să vă plictisesc cu o plângere penibilă, ce se raportă la o mare nedreptate ce mi se face.

Credeam și învățam pe elevii mei, că un om de știință trebue să fie modest, căci eram convins că data publicațiilor sale îl punea la adăpost de orice injustiție.

Din nenorocire, astăzi sunt obligat să mărturisesc că m'am înșelat cu totul în această privință.

Vă aduceți aminte că, în Iunie 1921, v'am expus, aci chiar, rezultatele cercetărilor mele experimentale asupra Tratamentului Diabetului.

Dați-mi voie să vă citesc concluziile lucrărei mele, — ce a fost publicată în C. R. de la Société de Biologie, din 1921, p. 555:

I. — Dacă, la un animal diabetic, prin ablatia pancreasului, se injectează, într'o vână jugulară, un extract pancreatic, se constată:

a) O diminuare și chiar o suprimare pasageră a iperglicemiei, care poate fi inlocuită prin ipoglicemie, — și, în plus, o diminuare și chiar o suprimare trecătoare a glicosuriei;

b) O diminuare considerabilă a urei sanguine, — ca și a urei urinare;

c) O diminuare notabilă a acetonemiei, — ca și a acetonuriei.

II. — Efectul extractului pancreatic asupra glicemiei și a glicosuriei, variază cu intervalul de timp trecut dela injecție. Astfel, el incepe imediat după injecție, — atinge culmea după 2 ore, — și se prelungește vreo 12 ore.

El variază, de asemenea, cu cantitatea de pancreas întrebuințată pentru prepararea extractului.

III. — Dacă, la un animal normal, — adică ce nu e diabetic, — se injectează într'o vână extract pancreatic, se observă o diminuare sensibilă a glicemiei, — precum și a urei sanguine și a urei urinare.

Voi adăoga aci resultatele unor experiențe comparative, — care au fost publicate în Archives Internationales de Physiologie (Liège), 1921, p. 103.

IV. — Asemenea efecte, ce se raportă special asupra iperglicemiei și asupra glicosuriei diabetice, nu sunt produse:

a) Nici printr'o injecție intravănoasă de ser fiziologic;

b) Nici printr'o injecție intravănoasă d'extract provenit dintr'un alt organ decât pancreasul;

c) Nici printr'o injecție intrarahidiană a unei soluții de nucleinat de sodă, ce provoacă un acces de febră.

După cum se vede, am tinut să studiez chestiunea în mod complect, — înainte d'a o publica.

Tratamentul diabetului e deci descoperit, din Iunie 1921.

Și această problemă, — care încă din 1877 (când Maestrul meu Lanceraux a desvăluit diabetul pancreatic) a incitat în zadar cercetările a mii de medici, din lumea intreagă, — și-a găsit în sfârșit soluția.

Toate simptomele, ce formează sindromul diabetic, dispar, ca prin minune, în urma administrației, pe cale sanguină (deci și pe cale limfatică) a unui extract pancreatic.

In acelaș an, — în Iunie 1921, — am trimis un articol, — cuprinzând aceste cercetări, complectate prin descripția amănunțită a faptelor experimentale, — la Archives internationales de Physiologie, din Liège, care l-a publicat în August 1921.

Acest articol a avut un oare-care răsunet în America. Probă e că am primit o scrisoare elogioasă dela D. Ernest L. Scott, profesor-asistent de fiziologie la Columbia-University din New-York, scrisoare ce poartă data de 5 Noembrie, 1921.

La această epocă, am isolat principiul activ al extractului pancreatic, — pe care l-am numit Pancreină. Am precipitat substanțele albuminoide ale macerației apoase de pancreas, prin acidificare și prin neutralisare consecutivă. In urmă, am complectat această precipitare prin alcool de 95° — reducând volumul lichidului prin evaporare în vid, la temperatura de 40°.

Am stabilit, de asemenea, o unitate de Pancreină, — luând, ca măsură, cantitatea de tocătură de pancreas, întrebuințată pentru a o prepara.

Iar, la 10 Aprilie 1922, — adică înainte de descoperirea Insulinei, — am cerut Ministerului Industriei și Comerțului, din România, un Brevet de invenție, intitulat Pancreina și procedarea fabricației sale. (No. 6254).

Și, dacă până acum, n'am exploatat acest Brevet, e pentru că n'am putut găsi banii necesari, ca să montez o uzină perfectă, în care să se prepare impecabil acest prețios medicament.

Un an și jumătate după publicarea descoperirei mele, — adică, pe la sfârșitul anului 1922, — o duzină de medici canadieni,... desprețuind să citeze cercetările mele, pe care ar fi trebuit să le cunoască [1], pretinseră că ei au inventat Tratamentul Diabetului.

Dar, ce au inventat autorii canadieni?

I. — Mai intâi, Banting și Best [2] au afirmat că:

a) principiul anti-diabetic al pancreasului e secretat de insulele lui Langherhans;

b) acest principiu e distrus de Tripsină.

Or, dacă prima din aceste două descoperiri preliminare, e probabilă (dar nu peremptoriu probată), — a doua e dubioasă.

Intr'adevăr, am putut prepara un extract pancreatic apos, — conținând tripsină, — și având o putere anti-diabetică din cele mai intense. De altfel, am arătat că Pancreina, — ce a inactivă când e ingerată în stomac, — nu lucrează nici atunci când este introdusă, printr'o clismă, în intestinul gros [3]. In asemenea condiții ea nu vine în contact cu tripsina.

Consecința supărătoare a acestei din urmă afirmații e că Collip [4], —și alți experimentatori, —au intrebuințat, pentru a extrage insulina, alcoolul concentrat, ce precipită albuminoidele și maschează o bună parte din acest principiu activ.

I. In urmă, Banting, Best, Collip, Macleod și Noble [5], —cari probabil, n'au fost în stare să extirpe pancreasul la câini, — au experimentat insulina pe iepuri normali și pe iepuri iperglicemici, — adică pe niște animale, pe care e absolut imposibil să se producă un diabet experimental, — și au constatat:

a) O diminuare temporară a iperglicemiei și a glicosuriei, — ceeace eu descoperisem, la câine, un an și jumătate mai înainte;

b) O diminuare temporară a acetonuriei, ceeace eu descoperisem la câine, un an și jumătate înaintea lor.

Și această confirmare a unei descoperiri, — făcută anterior și în condiții mult mai bune, de un altul, constitue aproape tot ce ei au descoperit.

Ei au mai descoperit și o unitate de măsură a insulinei, luată tot la iepuri. Totuși, această unitate de măsură a fost găsită ineficace și a fost aproape abandonată, chiar de insiși inventatorii ei.

Pentru aceste așa-zise descoperiri, Banting și Macleod au fost proclamați mari descoperitori și ilustrii oameni de știință. Li s'a acordat onoarea recompenselor naționale în Canada și li s'a decernat chiar gloria internațională a premiului Nobel pentru medicină.

Cu toate astea, acești confrați au omis să se ocupe și de diminuarea ureei în sânge și în urină, sub acțiunea injecțiilor de Pancreină.

Or, această descoperire, — ce-mi aparține, ca și cele precedente, — permite să se înțeleagă că pancreasul intervine în asimilația tuturor substanțelor nutritive (lipide, hidrați de cărbune, grăsimi și albuminoide).

Dar, mai e încă altă chestie, asupra căreia medicii canadieni păstrează de asemenea tăcerea.

E chestia Febrei, — care e adesea produsă de injecția extractului pancreatic.

Cu toate că, pe vreo sută de câini, am constatat adesea ipoglicemii foarte pronunțate, — și chiar de mai multe ori adevărate aglicemii, — n'am observat nici odată convulsiile semnalate de acești medici.

Cât despre tremurături și despre starea comatoasă, eu nu le-am notat decât atunci când febra era foarte intensă și depășea 40° sau 41°.

Astfel, — până la proba evidentă de contrariu, — eu voi considera aceste accidente ca independente de ipoglicemie și ca fiind consecutive febrei... afară numai dacă ele nu provin din prepararea defectuoasă a insulinei.

Cred că nu sunt atins de trufie, — patimă josnică, pe care am combătut-o într'o recentă publicație [6].

Dar, mi se pare că am dreptul și chiar datoria să restabilesc adevărul și să protestez energic în contra unei procedări, — nepermise în știință, — ce sfârșește într'o inducere în eroare.

---

1) Nu numai că cercetările mele au fost publicate în reviste foarte răspândite, ca C. R. dela Société de Biologie, din Paris și ca Arch. internat. de Physiol din Liège, — dar am trimis aceste publicații direct d-lui Banting, încă din 1922. Din nenorocire însă n'am primit, dela dânsul, nici un răspuns.

2) Banting a Best, — Journal of Laborat. a. clinical Medecine, 251, 1922.

Idem. — Communication of the Academy of Medicine (Toronto), II, 1922.

3) Paulesco. — Divers procédés pour introduire l'extrait pancreatique dans l'organisme d'un animal diabétique. Arch. internat. de Physiologie, Liège. 1923, XXI, p. 215.

4) Collip. — Transactions of the Royal Society of Canada, 16, 1922.

Idem. — Journ. of biol. Chemie. 55, 1923.

5) Banting, Best, Collip, Macleod and Noble. — The effect of pancreatic extract (Insulin) on normal rabbits. The Americ. Journ. of Physiology. Septembre, 1922. T. LXII, No. 1 p. 163.

Idem. — The effects of Insulin on experimental hyperglycemia in rabbits. The Americ. Journ. of Physiology. Novembre, 1922, T. LXII, No. 5.

Macleod. — Insulin and Diabetes. The British medical Journal, Novembre, 1922, p. 833.

6) Paulescu, — Cele patru Patimi, București, 1921.

Vezi și: Paulesco. — Traité du Physiologie médicale, T. III, p. 116 (Cartea Românească, edit.).

[redacted]

Ce oră e acum?

Cu fiecare zi ce moare
trecem peste bălti și pietre funerare.

Spre Răsărit ori spre Apus
ce grabnic am rostit și spus
cuvânt de adio celor ce muriră la [hotare.

Unul fiecare dintre noi
în marginea prăpastiei
am adormit flămânzi, bolnavi și goi.
Pe nimeni nu aud zicându-mi:
Frate!
Pe nimeni nu aud cântând.
Ce oră ceasul nou al României, bate?
Pe nimeni nu aud zicându-mi:
Frate!
Am apucat pe povârnis de drumuri [blestemate.

Mâine,
când se va sfârși pe masă ultima [bucată
de dumnezeiască pâine
cu atâtea lacrămi binecuvântată,
eu, cui voi spune:
— Hai iar cu mine prietene și frate!
Voi știți acum
ce oră ceasul nou al României, bate?

Valeriu Bora

EXTERNE

In discursul de închidere ținut la al 7-lea congres al Kominternului, comunistul Dimitroff a spus:

„Numai aplicând tactica înțeleaptă și prudentă a lui Stalin, marele șef și conducător al Internaționalei, vom fi în stare să măturăm de pe fața pământului regimul capitalist burghez".

❖

La Toulouse, un grup de comuniști a pătruns în catedrală, provocând scandal și întrerupând slujba religioasă.

❖

„Un centru al Frontului popular român pe cale de constituire a trecut sub a-tot-puternica protecție a Kominternului. El gravitează în jurul publicației Gazeta Romanească din str. Sauftrou nr. 45, condusă de Alexandru Nicolescu.

Cu ajutorul organizațiilor: MOPR, Liga femenină împotriva fascismului și a războiului, Asociația juridică internațională etc., ce se amestecă impertinent în treburile interioare ale României, Kominternul tinde să despartă de noi o țară care refuză să accepte tutela".

❖

Dintr'un discurs al mareșalului Pétain:

„Nu văd din ce motive Franța și Germania, două țări cu o cultură atât de înaintată, n'ar descoperi calea unei înțelegeri, fără să-și altereze tradițiile naționale. Ele și-ar putea da mâna chiar pe deasupra unei porți ferecate".

❖

La congresul Kominternului din 15 August 1935, tovarășul Dimitroff a spus:

„Nici una din experientele loviturii de stat bolșevice din Rusia să nu fie pierdută din vedere. Ar fi stupid și criminal ca aceste experiențe să fie neglijate și să nu se ție seama de ele în legătură cu activitatea Frontului popular".

❖

Succesul mereu crescând al partidului rexist belgian se datoreste, în mare măsură, șefului său Léon Degrelle. El este dotat cu un magnetism independent de orice efort personal, cu acel dar care-i distinge pe apostoli, pe artiști, pe tribuni, pe favoriții mulțimii.

❖

❖

CANDIDE. Armata partidului comunist francez a fost mobilizată, parțial, la 15 Aprilie pe câmpia ecluzei dela Vaires, pe canalul Marnei și la 25 Aprilie, lângă stația Coudray-Montceaux, pe linia ferată care duce la Corbeil.

Prima dată, „soldații" au sosit cu motocicletele; a doua oară, cu trenul, dându-li-se indicații asupra rolului pe care-l vor îndeplini în momentul oportun.

❖

Trupele de șoc comuniste din Franța sunt evaluate la circa 20.000 oameni. O nouă subvenție de 1 milion 500.000 franci va servi la constituirea de noui depozite de arme. In acelaș timp, asociația medicilor rosii a primit ordinul să studieze crearea unui serviciu de ambulante volante.

Doctorul Galperin, fidan din Odessa, adună cantitatea de medicamente necesare amenajerii posturilor de ajutor.

❖❖

FRONT NATIONAL-ELVETIA. Mișcarea socialistă elvețiană e condusă de 3 milionari jidani: Mossovici Dicker, Furbatein și Lifschitz.

I. Ang.

ATENŢIE la cultura românească...

De cătva timp începe să-şi facă loc în tineretul nostru mai matur un dispreţ ciudat faţă de faptul de cultură.

Nu e vorba de acele câteva mii sau zeci de mii de oameni din fiecare oraş mai răsărit al nostru care-şi închipue că fac sport urlând dela peluză la matchurile de football şi citind „Gazeta Sporturilor". Asta e ca şi cum ţi-ai închipui că eşti actor fiindcă ai abonament la Teatrul Naţional.

Aştia sunt spectatorii melodramei cu „mii de bombe domnule baroane!" dela 1840, ai vodevilului franţuzesc dela sfârşitul veacului trecut, ai operetei lui Leonard dela începutul veacului acesta, ai lui Tănase de după război.... Adică sunt sufleteşte disponibili pentru orice, pentru că sânt terorizaţi de vidul lor interior.

Sportul adevărat a fost dârz, tăcut şi singuratec. Numai după ce eşti stăpân pe tine, pe corpul tău, pe nervii tăi, pe sufletul tău, până la o disciplină aproape călugărească — eşti demn să ieşi parte la manifestările colective de sport, numai atunci poţi preţui în adevăr, chiar ca simplu spectator, frumuseţea întrecerii sportive, şi o poţi deosebi de şarlatanie şi cabotinaj.

Cei mai mulţi dintre fanaticii noştri, ai spectacolelor sportive, sunt astfel fiindcă ei le cere cel mai mic efort intelectual dintre toate spectacolele. Nu de aceştia vreau să vorbesc — dar chiar dintre tinerii noştri cari se frământă sufleteşte, cari — trecuţi mai de mult sau mai curând de vârsta metafizică a adolescenţii — caută în gândul lor şi în al altora soluţii de viaţă, pentru ei sau pentru neamul întreg — începe să-şi facă loc credinţa că sântem în plin moment politic.

Că în acest moment faptul de cultură trece pe planul al doilea. Să slujim numai fapta, în sine.

De aci şi o nuanţă uşoară de odiu al cărturarilor de astăzi: ar fi inutili, încurcă lume chiar.

Am văzut chiar susţinută inutilitatea aceasta a cărturarilor noştri cu cele mai alese mijloace literare. Paradoxalul efort mi-aduc aminte că l-a încercat anul trecut d. Puiu Gârcineanu.

Dacă dispreţuieşti în adevăr faptul de cultură — singura atitudine consecventă e să te desintereseşti de el. Să nu scrii, să nu citeşti...

Din nefericire asta o fac la noi mulţi. Chiar, precum am spus, dintre cei conştienţi de însemnătatea vremilor prin cari trecem.

Că nu scrie toată lumea, evident nu e pagubă. Că nu citeşte însă — adică nu urmăreşte efortul nostru cultural de acuma — e rău.

Toate marile noastre momente politice au fost premerse şi an coincis cu mari încordări de cultură.

Astfel e şi firesc. Fapta mare istorică nu poate lua fiinţă decât când o idee pe potriva ei a izbutit să umple deplin sufletul colectiv.

Dar asta cere timp şi mai ales trudă — conştientă trudă.

Organizarea temeinică dintâi a Ţărilor Româneşti coincide cu întâile traduceri de cărţi ale bisericii în româneşte.

Momentul culminant al faptului politic al lui Mihai Viteazul înseamnă şi: introducerea limbii româneşti în actele oficiale ale Domniei. Mihai Viteazul încheie astfel nu numai un proces politic de o mie de ani aproape, care a dus la unitatea biologică a Românilor — ci încheie şi un proces tot atât de hotărîtor de cultură: lupta de aproape 3 veacuri a limbii româneşti de a-şi cuceri în stat locul ce i se cuvenea, izgonind limba slavonă!

Şi că ar fi fost posibil aici faptul politic dacă nu ar fi fost precedat de cel subteran, dar uriaş, de cultură — cred că nu va susţine nimeni.

Domnia lui Ştefan cel Mare înseamnă culmea unei înfloriri religioase ortodoxe cititoriă în Moldova de Alexandru cel Bun, după lămurirea raporturilor cu Ierusalimul şi catolicismul. De aceea Domnul Ştefan cel Mare nu putea să fie decât „atletul creştinităţii". Fapta lui politică a crescut uriaşă, fiindcă isvora din spiritualitate — avea rădăcini în altă lume.

Nu mai vorbesc de izvorul cărturărese al unor fapte ca 1821, 1853, 1918 — cunoscut de oricine.

Poate crede cineva că pregătirea spirituală pentru fapta care trebue să vie mâne este desăvârşită? Că sântem toţi gata sufleteşte pentru a realiza neatârnarea noastră dinlăuntru?

Imensă şi primejdioasă greşală.

In afară de adeziunea entuziastă dela început a tineretului, ideea de abia acum începe să-şi facă loc în masele poporului. Cu acea încetineală proprie marilor transformări sufleteşti.

Cum pregătim noi azi nu înfăptuitorii — ci marea mulţime care să înţeleagă şi să primească fapta?

Iată cum:

O presă naţionalistă aşa cum e: puţină, sugrumată moralmente de cenzură şi materialmente de lipsa de publicaţii şi reclame.

Câteva mari reviste de cultură ca „Gândirea", „Gând Românesc" şi „Convorbiri literare", cu un tiraj restrâns, ruşinos de restrâns pentru pretenţiile noastre ca neam.

Nici o revistă săptămânală de cultură — cu adevărat românească. Lumea e otrăvită sufleteşte săptămânal pentru cinci lei cu proza stupidă a „Adevărului literar" — executant deghizat al ordinelor iudeo-masonice — şi de gândul molâu din paginele „Vremii", cu atât mai periculoasă cu cât pretinde că face naţionalism la noi, cu Ion Călugăru, F. Aderca, drept colaboratori, şi Camil Baltazar, odinioară, ca redactor.

Dintre toate editurile mari din Capitală — doar două româneşti: „Cartea Românească" şi „Cugetarea".

Acesta e tabloul ruşinos al vieţii culturale româneşti de azi.

Profitând de această criminală indolenţă a noastră, păianjenul iudaic îşi ţese liniştit perfida lui pânză.

Astăzi — ca niciodată în istoria noastră — străinii, adică ovreii sânt stăpâni pe punctele de comandă şi de control ale vieţii noastre culturale.

Gândiţi-vă bine: ca nici odată...

Chiar în cele mai cumplite vremi de decădere politică şi spirtuală ale istoriei noastre — cronicarul, boer neaos la trup şi la inimă, putea să-şi strige revolta lui amară: „Oh, oh, sărmană ţară a Moldovei, în ce vremi ai încăput, ce nenorocire de stăpân ca acesta ai avut"...

Se schimbau Domnii ţării după firman turcesc, cădeau capetele boierilor ca ridichile, la o simplă ridicare de deget a trimisului Porţii — dar revolta noastră n'a încercat nimeni să nc-o fure.

Conştiinţele înalte şi tragice ale etnicului nostru puteau să dea alarma. Epoca marilor noştri cronicari, — a vizionarilor unităţii noastre sufleteşti şi a înălţimii noastre eroice — e tocmai epoca de sugrumare politică ce a precez veacul fanarioţilor.

Niciun turc, niciun grec, n'a îndrăznit să ne cenzureze ca român, expresia conştiinţei noastre revoltate.

După 1829 am trecut printr'o grozavă încleştare rusească. Dar nici un rus n'a venit să ne dea lecţii de românism. Dimpotrivă, aveam acea splendidă falangă de revoltaţi şi vizionari ai soartei noastre: primii noştri scriitori moderni.

Astăzi, editurile jidaice cu firme româneşti, plasate în inima fenomenului nostru cultural, ne cenzurează sufletul şi ni-l pervertesc pe nesimţite cum vor.

Câteva exemple.

Unul foarte recent. D. Nicolae Pandele, profesor secundar cu vechime în Bucureşti, inspector general al liceelor militare, comunică într'o scrisoare plină de revoltă românească, adresată ziarului „Universul" că editorul evreu Şaraga, conducătorul editurei „Socec", i-a cerut pur şi simplu să nu dea în manualul său de geografie pentru clasa IV-a liceală cifra exactă a evreilor din ţara noastră.

Adică 1.500.000 de ovrei.

După recensământul oficial din 1919.

Altfel n'a vrut să editeze cartea. Profesorul, firesţe, s'a depărtat scârbit şi uluit.

Vă daţi seama ce înseamnă aceasta? E pur şi simplu înspăimântător. Suntem obligaţi noi înşine să injectăm în sufletele tinerelor generaţii şcolare — conducători ţării de mâine — morfina iluziei înşelătoare: nu e nici un pericol evreesc. Cei cari strigă, dragi elevi, mint...

D. Lucian Predescu a afirmat acum doi ani că editura „Adevărul", la ale cărei publicaţii el colabora atunci, n'a vrut să-i editeze lucrarea despre „Ion Creangă", dacă nu elimină, până şi din bibliografie, tot ce se referă la antisemitismul genialului povestitor humuleştean.

Articolele antisemite ale lui Eminescu n'au apărut încă nici până acum în volum. Lucrarea d-lui Mărăşeşu despre „Naţionalismul lui Eminescu", era să rămână fără editor dacă nu găsea înţelegerea d-lui Torouţiu.

In manualele sale şcolare de limba română de altfel foarte conştiincios făcute, d. M. Carp a trebuit să dea în cl. IV-a ca model la analiza literară pe C. Dobrogeanu Gherea şi la eseu pe H. Sanielevici („Despre fructe"... nu râdeţi, aşa e).

In presă, în tot ceeace priveşte cultura, cenzura ovreiască e de o intoleranţă lucid şi rece calculată. Singurul cotidian de artă şi litere e foaia evreiască „Rampa". Aici îşi emite zilnic sentinţele critice — cu certitudinea specifică — d. Mihail Sebastian.

Aici e o rubrică zilnică închinată faptului literar, supraveghiată de d. Dan Petraşincu, pe care îl credeam macedonean după nume.

Un ziar comunist deghizat „Facla", închină şi el zilnic o pagină culturii. Aceiaşi agresivitate şi aici, cu ifosele ei semnate de diverşi Lemnari şi Carandini, deci români de baştină. Urmăriţi-le paginile cu atenţie. Nici un nume de neaoş scriitor român nu se va strecura pe acolo. Nici cu laudă, nici cu înjurătură.

Sânt toleraţi doar cei dovediţi slabi de înger, dintre autohtoni.

Şi aceştia între noi sânt destui.

Datorită lor — tinerele generaţii, puţinii şcolari setoşi de cultură, citesc în revistele cari azi există că acum avem fericirea nespusă să trăiască şi să creeze între noi marii scriitori: Camil Baltazar, Felix Aderca, Ury Benador, M. Blacher, I. Peltz, Ion Călugărul, Mihail Sebastian, Ilarie Voronca, B. Fundoianu, Geo Bogza, etc.

Toţi ovrei.

Ei şi acoliţii lor — ei se laudă, ei se înjură, polemizează, se fotografiază, se interviewează şi se premiază.

Sânt dictatori literari.

Superioritatea lor stă nu în numărul lor, ci în agresivitatea şi intoleranţa lor specific iudaică.

Nu îndic aci numele românilor, oamenii de cultură, cari se lasă impresionaţi, terorizaţi chiar, de această agresivitate.

Ar fi prea trist.

Dar punem întrebarea cât mai e vreme:

Ce hrană sufletească actuală dăm noi tinerilor generaţii?

Poezia goală de orice bătaie de suflet? Poezia noastră a fost fărâmată în sănătatea ei de după război de moderniştii discipoli ai ovreiului Tristan Tzara. Fiindcă altfel străinii nu puteau pătrunde în lumea ei.

Azi e anarhică în structura ei, artificială în preţiozităţile ei formale. La îndemâna tuturor zdrăngănelilor de vers şi pentru nimeni din cei cari o aşteaptă ca pe o înălţare.

Proză în care autorul nu are ochiu decât pentru scenele pornografice, sau pentru mişcările sufleteşti dezaxate, mai mult sau mai puţin apropiate de nebunie?

Cu această literatură se formează sufletul tineretului de azi. Ce va deveni el nu e greu de priceput.

Vom ajunge în situaţia acelor viermi pe cari anumite insecte îi paralizează cu o împunsătură în centrii lor nervoşi, pentru ca apoi larvele lor să îi poată mânca liniştite, DE VII...

Ovidiu Papadima

PE STADIONUL GENEVEZ

Niciuna din marile puteri n'a voit să fie prima la ridicarea sancţiunilor. Acum toate se îmbulzesc după Anglia.

(Guerin Meschino)

ALESUL GRAŢIEI DIVINE

Există o specie a unor pretinşi intelectuali, care pe temeiul unei superficiale culturi, proclamă sus şi tare tăgada Dumnezeirii. In neputinţa lor de a fi depăşit limitele înguste ale unei vieţi închinate exclusiv volumului fizic, domnii aceştia întâmpină cu zâmbet flasc — ei l-ar voi batjocoritor — depăşirile altora spre albăstrimile văzduhului. Se socotesc bravi în negaţia lor şi se proclamă ei înşişi demiurgi, fiindcă totul pentru această specie „cărturărită" începe dela vârful nasului şi ţine cam tot până acolo. Mulţi o fac din snobism, ca să nu-şi dea adeziunea la o credinţă populară care, pretind ei, prea e simplă şi accesibilă tuturor ciobanilor. Alţii — mai prezumţioşi — vorbesc de căile altor înţelegeri, pe unde ochii lor miopi ar putea dibui ceva ce-ar duce la deslegarea marilor enigme. Cine i-a cercetat, însă, şi pe unii şi pe alţii, a putut vedea că le lipseşte spaţiul sufletesc, că refuzând „jugul unei credinţe", cum numesc ei viaţa religioasă, pentru a-şi asigura o mai largă libertate interioară, au renunţat în fond la cea mai înaltă dintre libertăţi, aceea de a naviga peste limite, de a deprinde ochiul cu scrutări adânci, de a căuta înălţimile, a dori absolutul şi deci Dumnezeirea. Oamenilor aceştia săraci cu duhul le lipseşte pasiunea mirificilor căutări, de unde rezultă şi nivelul redus la care le place să trăiască. Ei nu cunosc popasurile şi învolburările sufleteşti, fiindcă niciodată inteligenţa lor nu s'a scăldat în apele cerului şi n'a fremătat de bucuriile evadării din sine.

Dar ceeace-i face cu deosebire ridicoli, e că folosesc prestigiul unor certificate pentru a-şi justifica putinătatea şi se consideră, da ! intelectuali, în sărăcia lor mintală.

Intelectuali !... în sensul acesta cuvântul e peiorativ, dacă nu chiar o mască a prostiei.

Va trebui cândva să-i definim sensul cel nobil, ca să fim lămuriţi când stăm de vorbă cu oamenii.

Astăzi, vrem numai să ridicăm în faţa lor, nu un mit, ci o forţă reală, uluitoare, prin proporţiile ei, sufletul plin de lumini al lui Nicolae Paulescu.

Pentru pustietatea lăuntrică a atâtor inşi, credem că nu e o mustrare mai severă, decât evocarea acestui nume devenit sfânt.

Nicolae Paulescu !... Ce sublimă întruchipare a întregului spirit românesc, ce cristal de puritaţi şi sevă urcată din adâncuri !... Pe planul îndrăsneţelor cuceriri ce ne aparţin nouă, Nicolae Paulescu este a doua conştiinţă uriaşă lângă Eminescu, ei amândoi desăvârşind, prin ceeace au gândit şi ceeace au fost, cele două permanenţe fundamentale : naţionalismul şi credinţa.

Uneori simt că mă 'nşeală mintea, ca şi cum niciunul nici altul n'ar fi trecut prin lume, fiindcă prea sânt de necuprins şi prea au putut fi altfel decât toţi ceilalţi.

Şi totuşi, Nicolae Paulescu până mai ieri a stat printre noi. L-am văzut, l-am văzut şi eu în câteva rânduri şi nu mi-am putut potoli sfâşierea de a-i privi continuu figura smerită şi zâmbetul acela serafic, ochii buni şi mângâetori, dar tot pe atât de răsculători, făptura lui toată înnecată în lumină. Stam în jurul lui şi ne ilumina ca un Crist din pelerinii lui Rembrandt, cu capul acela sanctifiat de o înclinare uşoară şi blajină, care era o distincţie exterioară a frumuseţii lui spirituale.

Deşi deţinătorii preşi, care făceau să răsune numele cele mai găunoase, nu pomeniseră niciodată nimic despre acest mare savant, totuşi, încă din anii adolescenţii, existenţa lui era prezentă în inimile noastre.

Dar prima oară l-am văzut într'o împrejurare festivă. Se sfinţea sediul organizaţiei L. A. N. C. din Bucureşti, care înfipsese svastica în inima Capitalei, chiar peste drum de palatul regal. Era de faţă d. A. C. Cuza, fruntaşi de-ai mişcării, iar tineretul umplea toate încăperile. Pe undeva, prizărit într'un colţ, mă aflam şi eu, mâhnit că nu puteam să văd oratorii, din pricina marei înghesueli şi nici să le aud bine cuvântul. D. A. C. Cuza era delirul nostru, ai întregului tineret ; îi mâncam vorbele cum le pronunţa. Mai înainte de a vorbi d-sa, s'a făcut totuşi tăcere mai multă, de-am putut auzi un glas ca o melodie cu mărturisiri cum nu mai auzisem până aci. „...Ce taine, ce farmece ai, de ai găsit leacul lsbăvirilor noastre şi ai putut să mă smulgi singurătăţilor"...

Nu ştiu, par'că se rostea o poemă, ori se citea o pagină la amvon, că am simţit cum mi se brobonau obrajii ca la o împărtăşanie.

— Cine vorbeşte, cine vorbeşte?

— Savantul doctor Nicolae Paulescu, a răspuns cineva.

..Mă lămuresem şi căile vieţii mele se lămureau şi ele fără îndoeli, cu făclia unui ideal definitiv ales.

Nicolae Paulescu nu era un om, precum nu era nici un mister, nici o legendă. Era o concentrare reală de virtuţi pe care el le trăia neîntinat, păstrându-le toată strălucirea primordială. Dacă a fost cineva printre noi fără vină şi fără umbră de păcat, apoi acesta a fost doctorul profesor, savantul dela medicină Nicolae Paulescu. El singur a trăit viaţa după arătările lui Dumnezeu şi a trăit-o eroic, biruind tot ce fatal ar fi putut să fie omenesc într'însul.

In marile răscruciuri şi îndoieli ale ştiinţei, el care i-a fost cea mai devotată conştiinţă, şi-a găsit potorul creator prin revelaţia lui Dumnezeu şi liniştea căutărilor sale.

Cum sfântul Augustin s'a ridicat peste vremelnicii, descoperind eternitatea în „La cité de Dieu", astfel şi Paulescu a biruit negaţiile şi semnele de întrebare ale ştiinţei cu adevărul divin. Dar adevărul acesta l-a pătruns în tainele şi secretele lui neaccesibile nouă, l-a intuit şi l-a înţeles profetic. Prin sistemul său de cugetare a scos erorile la lumina zilei şi le-a osândit, arătând că nu se poate ştiinţă fără credinţă, ca să ajungă la sublima împăcare a două elanuri care isvorau din aceeaş inimă. Pacificarea aceasta săvârşită de savantul Paulescu, este una dintre cele mai emoţionante cuceriri ale geniului omenesc — uneori atât de mult ispitit de primejdioase erori. Apoi din deducţie în deducţie şi printr'un sistem de cea mai înaltă arhitectură, a ajuns la neam, la forţele lui de conservare şi însfârşit, la duşmanii care-i urâsc fiinţa, printre care, ochiul clar văzător a identificat şi pe jidani. Legile ştiinţifice ale lui Paulescu se leagă una de alta într'o unitate de neclintit şi sânt zidite cu betonul armat al credinţei creştine. De aceea, ateii le nefuză şi le condamnă, fără a putea, însă, pune în locul lor decât ipoteze hazlii, pe care astăzi şi copiii le pot sufla în vânt.

Astfel, prezenţa lui Paulescu în mişcarea antisemită era susţinută de imperative care vor rămâne tot pe atât de grandioase lumini în haosul ce ne înconjoară.

Creştinul adevărat, căruia Dumnezeu îi încredinţase misiunea împăcării despre care vorbeam mai sus, îşi înţelesese şi misiunea cealaltă de a lupta pentru neamul său.

Cine va putea să-l imite şi când va mai veni o a doua făptură care să-i semene şi să ne placă atât de mult ?

Poporul nostru a străbătut cu doctorul Nicolae Paulescu, o evoluţie, pe care numai voile Celui de sus i-au înlesnit-o şi i-au dorit-o. Un savant creştin de valoarea lui, nu se arată în orice epocă şi mai ales fără tradiţia unei culturi religioase. Nouă ni s'a înlesnit această negrăită cinste, pentru inima curată a neamului. Fiindcă sensul vieţii lui Paulescu l-a format tocmai simbolul curăţeniei şi renunţarea de sine. „Oubli du monde et de tout, hormis Dieu" a fost taina iluminării lui Blaise Pascal, în noaptea aceea când l-a ales graţia divină pentru o fericire ce i s'a îngăduit numai lui. Aceeaş taină va fi învăluit şi sufletul învăţatului nostru, de a putut trăi şi muri în contemplaţia lui Dumnezeu, departe de ceilalţi, senin precum fusese în toate, el alesul graţiei şi geniul seninului.

Pan. M. Vizirescu

INTERVIEW CU LÉON DEGRELLE

Candide publică un interesant interview al lui Jean Fayard cu Léon Degrelle, şeful rexiştilor belgieni. Un interview care iese din comun, desbrăcând haina rigidă a întrebărilor şi răspunsurilor şi reducându-se la o conversaţie plină de spirit şi voie-bună, în timpul unei mese comune.

— Sunteţi exact aşa cum v'a descris o doamnă din trenul de Bruxelles: frumos, bine făcut, înalt, plin de sănătate şi foc, cu un aer sportiv — începu trimisul special al marelui hebdomadar francez.

— Aşa şi trebuie — răspunse, cât se poate de natural, Degrelle. In politică, e necesar să le placi femeilor. Iată pentruce suntem toţi tineri. Si această seducţiune se chiamă, la noi, „Rex-appeal"...

Hotărît, Léon Degrelle are darul formulelor humoristice. La fel a fost şi cu înlocuirea cuvântului „banchier" prin „bankster", care aduce cu „gangster" şi acum face ocolul întregei Belgii.

Dar conversaţia a îmbrăcat uneori şi linii mai sobre, atunci când era vorba de trecutul sau viitorul „Rex"-ului, de nu ţocmai îndepărtata venire la putere, de programul noilor grupări naţionaliste belgiene.

— De origine sunt francez, spune Degrelle. Tatăl s'a expatriat acum 20 de ani, în momentul expulzării iezuiţilor, căci era un catolic convins. El s'a stabilit la Bouillon, în Ardeni, unde era restaurator. Acolo mi-am petrecut toată copilăria. Nu-mi reneg originea franceză şi nici faptul că m'am căsătorit cu o franţuzoaică. Dar nu e mai puţin adevărat că am devenit un cetăţean belgian sută la sută.

Copilăria a jucat un rol de seamă în formarea caracterului actualului şef al naţionaliştilor belgieni. La şcoală, el a venit în contact cu fii reprezentanţilor tuturor categoriilor sociale: muncitori manuali, ţărani, burghezi. Intreaga tinereţe şi-a petrecut-o în mijlocul celor necăjiţi, şi încă de pe atunci a fost impresionat de ura care stăpânea diversele clase, impingându-le una împotriva celeilalte şi de lupta fără cruţare dintre partidele politice.

— Familiile se urau, ca în Corsica — spune el. Catolicii nu se salutau cu liberalii pe stradă. Nici războiul nu i-a putut împăca; iar ocupaţia germană, cu deportările ce nu mai aveau sfârşit, a venit să ofere o nouă armă acelora cari nu urmăriau decât răzbunarea.

Mişcarea „Rex" — efect al dorinţei nemărginite a copilului şi apoi a adolescentului Degrelle de a-şi mântui patria — a luat fiinţă acum 5 ani, după ce actualul ei conducător a cutreerat America în lung şi în lat. Preinţindeni şi mai cu seamă în Mexic, el trăia din repartagii, realizând chiar câştiguri însemnate care-i permiteau să călătorească şi să cunoască oamenii.

De unde la început grupareа „Rex" nu reunea decât un grup restrâns de studenţi, acum intelectualii vin cu sutele să-i îngroaşe rândurile.

Cel mai de seamă punct din program se referă la ameliorarea soartei lucrătorilor, cari în Belgia, constituie categoria cea mai nenorocită.

In afară de aceasta, viitoarea guvernare a „Rex"-ului se bazează pe o strânsă colaborare a unităţilor sociale.

„Incă de pe acum — a spus Degrelle — lucrez la o apropiere utilă. Burghezii nu-i cunosc îndeajuns pe lucrători şi reciproc. Fiecare familie rexistă e obligată să la un copil de lucrător şi să-l ţină pe tot timpul vacanţei; iar fetele rexiste sunt trimise să-şi petrecă o bună parte din timp în mijlocul familiilor muncitoreşti numeroase. In modul acesta clasele învaţă să se iubească în loc să se urască. Nimeni nu se umileşte, căci e vorba numai de mâna de ajutor pe care muncitorul i-o dă altui muncitor.

In ceeace priveşte bilinguismul belgian, subiect continuu de rivalităţi între flamanzi şi valonni, preşedintele rexiştilor preconizează crearea unui stat federal, unde fiecare provincie să-şi aibă limba sa proprie. Bruxelles ar fi nu numai capitala noului stat, dar şi trăsura de unire dintre valonni şi flamanzi.

Ca încheiere, Léon Degrelle a adăugat câteva cuvinte şi asupra politicii externe:

„Sunt belgian şi voiu face o politică belgiană. E o colonială atunci când se spune că vreau să mă aliez cu Hitler contra Franţei. Scopul nostru este apărarea păcii şi a demnităţii naţionale şi ei ne va duce la

LEON DEGRELLE

o bună înţelegere cu toţi vecinii... cu condiţia, bineînţeles, ca Frontul popular să nu vină să le caute zarva, din pur sectarism, cum au făcut cu Mussolini. In ceiace mă priveşte, nu mă voiu amesteca niciodată în treburile interne ale celorlalte ţări".

LITERATURA CADUCĂ

Firește, ați ghicit despre ce e vorba: despre literatura aceasta bolnavă și bastardă care a cotropit ca un puhoi de lăcuste periodicele, numite impropriu, românești și care otrăvește, săptămânal sau lunar, sufletul onest al cititorului anonim. E vorba de literatura produsă cu o diabolică stăruință de sterilul — iremediabil sterilul! — spirit iudaic.

Reviste avem berechet. Aproape că ți-e imposibil să le ții socoteala la toate. Păcatul n'a prins rădăcini numai în mediul infectat și turbure al Capitalei, dar a învolburat și liniștea cinstită a provinciei. Spectatorul neprevenit rămâne cu impresia că la noi pretutindeni se lucrează intens, fiind dispus chiar să creadă că sub ochii noștri se desfășoară bogat un fenomen de febrilă activitate intelectuală. Aparențele, desigur, grăiesc pentru formularea unei astfel de convingeri. Cine stăpânește însă dorul de a despica adâncimea realităților, lesne va deveni sceptic și își va însuși atitudinea negativistă ca pe-o disciplină sau leac necesar.

Astăzi, în România, a fi negativist înseamnează, prin paradox, a privi în chipul cel mai serios problemele. Și îmi pare limpede până la evidență că numai negativist fiind — ești în fond o forță constructivă românească. Deoarece stările noastre de fapt sînt putrede pe dinlăuntru și cer o grabnică și vinjoasă mână de ajutor. Această imperioasă operă de salvare e posibilă doar după ce ai curățit radical terenul, sau mai corect maidanele. (Realitățile românești actuale suportă mai ușor comparația cu maidanele, dealtfel, ca pe ceva propriu și organic).

Procesul de răscumpărare și purificare ce-l străbatem — poartă în interiorul lui o bună parte din asprimea fatalității istorice. De asta nu trebuie să se mai îndoiască nimeni. Totuși durerile nu ne este îngăduit să le tăcem și să ni le tăinuim ca pe niște crime.

Vreau să scriu despre marea durere a literaturii românești în ceasul de față.

Intr'adevăr e o revoltătoare și tragică durere.

Cauzele disparate se revarsă, asemeni pâraelor în același râu, într'una singură și cuprinzătoare: literatura noastră de astăzi nu exprimă sufletul românesc adevărat, nu este, așa dar, icoana spiritului românesc așa cum a fost creat el de veacurile prea lungi și prea îndurerate ale istoriei. Duhul sinistru al falsității și al artificialului a învăluit ca o imensă pânză de păianjen atmosfera vremii.

In primul rând, fiindcă în vinele unui foarte mare număr dintre acela care și-au făcut din scris o profesiune, nu curge sângele vieții și al suferințelor noastre. Dacă trebuie să fim alarmați de pericolul jidovesc în industrie și comerț, o tristețe și-un sentiment de amarnică răsvrătire trebuie să simțim și atunci când privim în câmpul de manifestare intelectuală a României actuale. Literatura noastră în bună parte, înțeleg acuma, este victima invaziei jidovești.

Că s'artistica a ajuns pe mâna tuturor lepădăturilor galițiene — o știm cu toții. Faptul însă este și mai tragic pentru acela care-și dă lucid sama că chiar literatura, adică totalitatea unei categorii de plăsmuiri din cele mai permanente pe care le produce o națiune, se găsește în pragul întunecat al unei vicieri organice. Am zis: viciere organică. Da, nimic mai real. Observați structura volumelor de beletristică ce apar de câțiva ani încoace. Veți constata un exces scandalos de poză și arbitrar. Livrescul, — vreau să spun ecoul acela nenorocit și palid al unor lecturi deobicei incoherente și neasimilate, ridicat la rangul de exclusivă sursă creatoare, — a secerat o droaie de victime. Explicația, de altfel, se poate formula fără prea multă oboseală și fără unelte vrăjitorești.

Nefiind încadrat prin ereditate sub bolta spiritualității românești — bună sau rea, indiferent cum o fi — scribul revistelor bucureștene, venit deabia de două sau trei decenii din murdăria ghettourilor de peste graniță, nu trăiește în văzduhul tare al realităților noastre existențiale. Căci ori cât ne-ar plăcea să ne luăm în derâdere și să ne afișăm accesele de scepticism morbid pe orice coloană de ziar, avem și noi o anumită matcă de sensibilitate și de creație, durată în străfunduri abisale de vrerea oarbă a timpului. Și tot ce ni se servește cu titlul de operă și se plasează în afară de hotarele orizontice ale acestei mătci, nu este, în fond, decât falsificare și efort steril.

Primejdia jidovească pe tărâmul culturii își înmulțește posibilitățile distructive, din clipa în care constați că noi nu avem o tradiție, o continuitate și-o linie unitară tăiată pe planul deschis al preocupărilor intelectuale. Infiltrațiile străine nu-s zădărnicite fulgerător de reacțiunea violentă a sevelor autohtone, așa cum se întâmplă foarte firesc la un popor de o îndelungă tradiție.

Să culegem un exemplu de imediată actualitate.

Proza și poezia noastră de după războiu au devenit un fel de răspântie a tuturor capriciilor și experiențelor de suprafață. Fiecare ins, umblat pe la periferia cu miros acru a școlilor literare de ultimă oră, s'a crezut la un moment dat revoluționarul sortit să mute brazda simțirii românești. Am asistat la o fadă denaturare a valorilor. Simple mediocrități au fost proclamate glorii ale României. Cronicarii literari, în afara câtorva excepții, au căzut într'un interminabil extaz admirativ în fața abililor scamatori de monstruozități sintactice.

Și abilii scamatori, fiind — din o sută, nouăzeci jidani — așa zisa critică românească s'a transformat într'un oficiu imund de încurajare și de răspândire a iudaismului.

Spre a ne menține tot în sfera actualității e suficient să ne aducem aminte că „suavul", „elevatul", „purul" Camil Baltazar a fost decretat de corul răgușit al „criticii" noastre drept cel mai autentic bard al sensibilității valahe. Aberația s'a repetat în nenumărate rânduri.

Cronicarul Vremil, *mai deunăzi, a vestit lumii în fraze de o superbă platitudine că Ury Benador e, pur și simplu, una din cele mai viguroase forțe epice. Același cronicar, înainte cu patru ani, vedea în obraznicul minor pistruiat, Al. Robot, o speranță care va dura epocă în evoluția liricei românești. Firește pomelnicul poate continua încă mult.*

Toți recenzenții au rămas înmărmuriți în fața splendidei și inegalabilei „lucidități" a lui M. Sebastian. Aștjderea, în fața „analistului" de proporții europene, Sergiu Dan. Iar Ion Călugăru este socotit un mare inovator al tehnicei și-al lexicului. Pentru puterea robustă de plăsmuire obiectivă a unui Cezar Petrescu sau Gib. Mihăescu, nu s'au cheltuit atâtea veneroase elogii ca pentru literatura seacă și importată a unui F. Aderca, de pildă.

Imi amintesc — faptul e perfect verificabil, — că I. Peltz s'a declarat, singur, geniu. Textual: „geniu". Intr'un interview din România Literară, *luat de celălalt mare creator: Camil Baltazar; autorul agramatei* Calea Văcărești *și-a mărturisit în gura mare întreaga lui genialitate, neînțeleasă de mintea cititorului care, om de cordială prietenie cu gramatica, rămâne surprins când vede, repetându-se cu diabolică stăruință, greșeli ca: spune-ți, crede-ți-mă, fără aș precupeți, ș. a. m. d.*

Cărțile acestor pseudoscriitori exercită o dezastruoasă înrâurire în ce privește formarea gustului literar al publicului cititor. Lansați de reclamele sgomotoase ale editurilor pe deoparte și neîntâmpinând glasul autoritar al unei critici severe pe de alta, ei au izbutit să pătrundă adânc în conștiința desorientată a celor cinci sau șase mii de lectori de slovă românească.

Și de astă dată spiritul iudaic se află la înălțimea destinului său. Confuzia în care ne sbatem este într'o măsură neîngăduit de mare rodul invaziei jidovești — nestrivită încă de elanul reacțiunii românești.

Septimiu Bucur

SINISTRA FATA - MORGANA

Dacă se urmărește evoluția înscăunării comunismului în Rusia și chiar evoluția ideii comuniste în statele încă burgheze, se remarcă imediat un fenomen care l-a condiționat esențial.

E vorba de acel miraj halucinant al unei nebănuite fericiri, pe care propagandiștii marxismului l-au fâlfâit întotdeauna și pretutindeni, pe dinaintea privirilor neconvinse încă. Mahomet promitea credincioșilor săi răsplata postumă a unui paradis-harem și a unui raiu-ospătărie. Nu știe nimeni dacă supușii Islamului s'au bucurat vreodată de fericirile acestea, pe care le întâlneau destul de rar, pe pământ; poate nici atunci nu erau siguri, însă viziunea era prea frumoasă pentru a nu-i sacrifica măcar vieața. Se pare că marxismul s'a lăsat inspirat de dibăcia acestei propagande orientale, cârpind pe ici, pe colo, o himeră, pe care au coborât-o între muritori, pentru larga folosință a tuturor. Dacă s'a înfruptat cineva din bunătățile înșirate pe program, nu știm sigur, ceiace este însă în afară de orice îndoială, e că vastul teritoriu al fostei pravoslavnice Rosii, unde se zice că a aterizat dela 1917 încoace însuși paradisul făgăduit, nu mai e nimeni comunist. Sau, ca să fiu exact, toată lumea e... ca să fie, însă nimeni nu se mai gândește la așa ceva. Bine înțeles, se exceptă dela această regulă Kominternul, un organ cu totul inutil în administrația Sovietelor, pentrucă se ocupă cu difuzarea aceleiași vechi imagini, numai dincolo de teritoriul imunizat al Rusiei. In vieața internă a țării de peste Nistru, Kominternul acesta a devenit un fel de bâlciu tolerat de autorități numai pentru omerica înveselire a supușilor, cari în afară de acest inofensiv spectacol de comedie, nu mai au de ce altceva să râdă. Râsul acesta e un fenomen intern specific, deoarece spectatorii de peste hotare, asistă la trâmbițarea aceleiași gogorițe, foarte serioși, ca în fața unei drame cu peripeții care se termină bine. Aceștia sunt comuniștii celorlalte țării ale lumii, naivii, sau proștii, cum vreți să le spuneți, cari n'au prins încă smecheria și se lasă păcăliți de saltimbacii salariați ai prea serenisimului tovarăș Stalin.

Numai așa se explică fenomenul pro-marxist din Occident, unde îngăduința lașă a unui tembelism guvernamental, permite indecența afișare a unor profeții fără nicio nădejde de împlinire.

Marele noroc al marxismului a fost acela de a se fi așezat într'o parte izolată a lumii, unde niciodată nu s'a știut sigur ce se petrece. Astăzi cu atât mai puțin. Realizările regimului sovietic le află oricine din gazetele jidovești sau prin posturile de radiodifuziune dela Moscova sau Odessa, însă nimeni nu le-a văzut niciodată. Pentrucă zelul aprins al posedaților din Apus, s'ar topi îndată ce li s'ar deschide larg porțile paradisului roșu.

E un fenomen ciudat comunizarea burgheziei, franceze mai ales. Berdiaeff scria în celebra sa carte: „Un nouveau Moyen Age", că marxismul nu va putea niciodată pătrunde în Occident pentrucă burghezia de acolo e prea organic crescută din instituțiile ei fundamentale: familia și proprietatea. Intr'adevăr constatarea celebrului filosof e foarte justă și pornită din observarea unei stări de fapt bine definită. Atunci? Și-a părăsit burghezia vechile poziții de dragul lui Litvinov? Explicația e în altă parte.

Omenirea a tins întotdeauna către mai bine. Criza de după războiu a zdruncinat oarecum temeliile tuturor statelor, creind o neîncredere generală în regim, îndreptând ochii oamenilor spre formele nouă de vieață care pretindeau a fi suprimat răul. Aici, a intervenit gogorița.

Fascismul n'a avut nevoe de reclamă, pentrucă scopul lui a fost realizat prin înscăunarea sa în Italia. Dacă cineva ar vrea să-l imite, treaba lui, să vie să vadă ce s'a făcut și cum s'a făcut. Comunismul, prin definiție, e universal. De aici nevoia de a se lupta oricum pentru propagandă. Fonduri abil strecurate, minciuni bine plasate, imagini false ale unei inextistente abundente, în sfârșit alcătuirea unei gogorițe solemenită cât mai din gros, ca să nu se vadă ridurile și cursa a fost gata. Comunismul nu invită la imitație, ci si'este, vâră pe gât apă de ploaie pe care o declară votcă veritabilă. Iar naivii cred și înghit mai departe. „Così è (se vi pare)" vorba lui Pirandello. Așa e dacă vi se pare, aceasta e formula, acesta e secretul înjositoarei decadente a Apusului. Să fie semnul declinului iremediabil pe care-l profetizează Spengler? Cred că până la sfârșit înșelătoria va fi limpede pentru toți și forța pe care o constatase Berdiaeff, va învinge.

Vintilă Horia

Gânduri despre Paulescu

Despre Nicolae Paulescu, acest asceț de luminoasă puritate și împătimit al gândului adânc și limpede, noi am mai scris aici. Căci chiar dacă vream, nu-i puteam ocoli. Pentrucă abia astăzi — și nu încă deplin — au spart ideile lui zăgazurile care le împresura, ca să apr.nda o conștiință națională adormită. Și nu numai atât. Pe plan național, inversunarea românească a doctorului Paulescu coboară direct din Eminescu. Format însă la această școală, el a dat luptei lui nimb de strălucitoare lumină creștină. Doctorul Paulescu a fost deopotrivă naționalist și creștin. Pentrucă 'n filosofia lui — Paulescu are o filosofie a lui — aceste două noțiuni se 'mpletesc atât de intim, atât de organic se învălue una pe alta, încât nu pot fi despărțite. Creștinismul fiind transcendent, dă naționalismului, care-i ontologic, valoare absolută și-i saltă pe înălțimi, până la care ofensiva dușmanilor lui nu s'a putut ridica. Mai mult ca oricine, Paulescu a îmbinat organic aceste două planuri în personalitatea lui.

Ca medic, Paulescu a știut să dea științei medicale nerv viu, s'o ancoreze direct și adânc în viață. Pentru el, experiența n'a fost o finalitate, un scop în sine, ca pentru atâția savanți cu atrafii cerebrale, ci un permanent mijloc de comunicare, de profund contact cu sensul adânc al vieții. Aici a intuit Paulescu cele două realități, naționalism și creștinism, în slujba cărora a pâlpâit în el o nestinsă flacără albă. Această flacără străbate tot ce-a scris Paulescu.

Am afirmat că Paulescu are o filosofie a lui. N'am înțeles prin aceasta că are un sistem de filosofie cu recunoscută paternitate pauleșciană. Nu. Ci este vorba de acea intuiție justă a esențialului vieții, peste sisteme și peste ariditatea avântată a laboratorului. Spre deosebire de filosofii cu firmă istorică și etichetă didactică, Paulescu a gândit în actualitatea imediată și permanentă a vieții.

Ca fiziolog, a răscolit adâncurile de sânge ale vieții, de unde, ca savant autentic, și-a ridicat ochii, în semn de fierbinte adorare, spre slavă. În spațiul imens al acestor doi poli, care sunt totuși atât de apropiați, și-a trăit și și-a gândit Paulescu filosofia lui.

Certitudinea științifică i-a dat certitudinea adevărului creștin. Ca savant el a fost un aprig creștin, iar convingerile spirituale, întotdeauna de substanță pur ortodoxă, dau lucrărilor lui nimb de înalt și nestirbit prestigiu. Osmoza aceasta între spirit și știință, realizată la maximum de toți marii savanți, ca Blaise Pascal, Pasteur, Franklin, Pierre Fermier, Abatele Moreux, a fost totdeauna prielnică unui climat de înaltă filosofie. O filosofie fără aere de sistem, dar cu adânci și infinite aderențe la viață. Filosofii aceștia și-au trăit cu pasiune frenetică filosofia lor. Și-au făcut din ea un principiu activ de viață. Pentrucă n'au gândit din voluptatea speculației și nici din obligație didactică, ci dintr'o necesitate superioară de viață. I-au chinuit tainele zilnice, individuale sau colective, și le-au răscolit până la fund, cu pasiune profetică. Și astfel filosofia lor se reduce la un gând onest, care s'ar fi știut trădător, dacă ar fi rămas abstract. Paulescu ocupă între aceștia o poziție regală. Amintiți-vă de opera lui cielică: Fiziologia filosofică epuizată de mult în toată țara și atât de puțin cunoscută, care între altele cuprinde următoarele două probleme: primejdia iudeo-masonică și superioritatea morală creștine.

Doctorul N. Paulescu și-a cristalizat personalitatea în lumea științifică a occidentalui, în neîntreruptă legătură cu spiritualitatea catolică. Integrat acestui mediu îmbietor la meditație adâncă și contemplație senină, și-a clădit zi de zi un templu interior de cleștar spiritual. Pe altarul acestui templu, a cărui structură ortodoxă n'a fost întru nimic alterată, Paulescu a jertfit cu devoție o viață întreagă. De aici a predicat el cu stăruitoare pasiune împotriva iudeo-masoneriei. Căci „fiziologia filosofică" poartă acest caracter de predică în sensul unui neîndurat rechizitoriu și al unei înalte apologii, de autoritate științifică nezdruncinată. El dovedește că rasa iudaică, rătăcitoare prin istorie ca o rachetă cenușie coboritoare înspre abisuri, este organic înapță oricărui nerv creator. Ceva mai mult, cauza acestei incapacități o vede el în destinul de vânătă negație istorică pe care neamul acesta blestemat îl servește cu foarte mult devotament. Pe linia acestui negru devotament el s'a organizat în cea mai drăcească societate ocultă din câte a cunoscut istoria până acum, în masonerie. Coboritoare direct din trufia luciferică, întrebuințează toate mijloacele posibile, de la admirație cu adormitoare ideologie de lânced umanitarism, până la crimă, cu orice risc și împotriva oricui, când poziția socială sau curajul cuiva devin incomode pentru subterana masonică. Conștient absolut de aceste lucruri, Paulescu și-a strâns o vastă informație, apoi a tras cu îndrăzneală perdeaua și a descoperit țării spectacolul din hrube. Un amestec infernal de sânge și perfidie sub dogoarea mistuitoare a unei totale negații. Masoneria înseamnă un vid și o pervertire sustinută ocult în conștiința istorică a lumii. S'au desfigurat realități și s'au frânt sensuri seculare, s'au dărâmat adevăruri și s'au construit legende și confuzii. Acest haos lăsat în urmă de pași duduitori a neant al masoneriei, chema — și încă cheamă — o ordine limpezitoare și un spirit restaurator.

Natural, masoneria fiind negația directă a creștinismului, o lovitură în plin nu i-se poate da, decât prin actualizarea spiritului creștin. Paulescu a înțeles acest lucru și și-a făcut datoria cu deplină vrednicie. Astfel „a dat sufletului și divinității, acești factori fundamentali ai existenței, tot ceea ce apriga lui străduință științifică i-a pus la îndemână, ca să contrabalanseze, prin ordinea și lumina spiritului, ofensiva haosului. Iar ca să dea dezechilibrului moral, care a zguduit aseziminte istorice și a dărâmat altare, o nouă posibilitate de redresare, o împrospătare și un sens, după care încă tânjim, a vorbit de pat'mi, a vorbit de instincte și de remediile lor. N'a făcut însă predici de răspântie, n'a articulat nici-un cuvânt de sonoritate festivă și demagogică, ci a analizat fapte în laborator, a construit concluzii cu însăși viața lui de toate zilele și a arătat că patimile sunt viața în funcțiune pervertită de păcat, iar instinctele sunt viața în funcțiune normală. Extinse la colectivitatea națională, patimile germinează marile cataclisme istorice, iar instinctele reglementează și dau sens — în ordine umană — vieții unui neam. Fermentul patimilor istorice este astăzi jidovul rătăcitor. Regulatorul vir ul'or naționale sunt instinctele colective. Concluzia se impune de la sine.

Iată câteva gânduri despre Doctorul Paulescu „acest monument de virtute creștină și românească, al căror ochi au înghețat cu dorința de-a fi îngropat după tradiția populară a simplității ortodoxe. El, savantul crescut între catolici și injurat de ortodocși, cari apoi l-au plâns îndelung. Se mai aud încă suspine.

Nițâ Mihai

Neaderență structurală

Dealungul marilor întâmplări universale, geometric și elegant, se întinde linia interminabilă a timpurilor. Dar nu știu de ce, în istoria lumii, înfăptuirile n'au cunoscut niciodată uniformități prea întinse; din începutul lor de simetrie și calm, lucrările s'au îndreptat întotdeauna spre nebulos și spre neclar. De aceea, chiar și pe linia de lumină a vremilor, apar de multe ori puncte de inversunat întuneric. Nu ne gândim de loc la determinarea lor algebrică — ar fi un calcul și imposibil și idiot — dar ne gândim la apăsarea lor în determinarea istorică. Este desigur prea limpede și prea necontestat, că oridecâteori apar fragmente de noapte în seria veacurilor, se întâmplă serioase despărțiri de ani. Atunci se sfârșește un lung șir de fapte, se leagă solidar între ele și cu înaltul botez de epocă, intră pe drumurile de foc ale istoriei. Lucrurile se pot desface destul de clar, toată poezia înaltelor culturi ascunde misterul unui ritm ieșit din iarăși configurații istorice. Dar problema pusă pe dimensiuni prea lungi, ne interesează mult mai puțin, și chiar dacă ne-ar interesa mai mult, ne-ar cere desigur eforturi mult peste marginile noastre. Așa stând lucrurile, ne descb dem încercările nu mai cât se întind limitele cerului nostru cultural.

Configurația culturii românești — așa cum se arată ea astăzi — are o geometrie interioară ceva mai de mult începută. Oricât am fi de sceptici uneori, trebue să recunoaștem, că noi nu ne găsim într'o stare de pur început cultural. Așa zisul adamism al culturii românești a fost o realitate pentru alte veacuri; acum a devenit numai o problemă care se desbate aprins în spațioasele subterane de creer ale marilor dilettanți. Nu-mi vine niciodată să cred, că și acum, mai poi exista intelectuali atât de sălbateci și ignoranțe atât de robuste, încât să creadă într'o lipsă totală de trăire culturală românească. Cine cunoaște istoria culturii românești — cel puțin numai ca ultimul derbedeu dela cameră — își poate da seama, că am parcurs câteva sute de ani, și că în răstimpul acesta, dacă n'am produs prea multe miliarde de metri cubi de tipărituri, am produs totuși un spațiu sufletesc și o logică proprie românească de-a înțelege lucrurile. Dacă într'o oarecare măsură ar fi îndreptățit urletul că avem prea puține volume, cealaltă îngrijorare, că nu avem un subconștient creator românesc, nu este câtuș de puțin justificată. Faptul este ușor observabil în toate ascunzișurile valorilor noastre poporane. Poate nu există nic'o literatură în care să urle mai puternic sufletul ascuns al poporului; pe melodia unei poezii poporane românești, se poate desfășura întregul dans al rodirii noastre ca popor. Nicăeri, și nici într'un studiu cu oricâtă îngrijire și colaborare savantă ar fi el — făcut — sufletul românesc nu se desvelește atât de candid și atât de dumnezeesc ca în larga alegorie din Miorița. Acolo am impresia că nu mai în câteva versuri s'a condensat o istorie de câteva mii de ani. Contopirea aceea, înaltă și cerească, cu lungile spații de armonie cosmică, vine de prea departe, tocmai de acolo din dansul de viață al Thracilor. Analiza poate merge mai departe, se poate întinde peste toate văzduhurile poeziei noastre. Peste tot, aceiași altitine înaltă, ritmitor de înaltă, și acelaș inefabil estetic, divin și pur, rod din început de istorie. În ochiul basmelor, aceleași izvoare de soare românesc. Suflatul vibrează de multe ori atât de armonic, contopirile sunt de multe ori atât de extraordinare, încât din lacrimă de fecioară se naște voinic Făt-frumos. Puterile lui sunt atât de mari și vrerile lui atât de sfinte, în cât toată natura și tot cosmosul merg cum vrea el, și nu altfel. Aci omul se simte, solidar integrat în marele sistem de armonie universală; totul merge perfect, așa, ca sub mireasa poruncă dumnezeească. -Însuși mântătorul tot e un imens organism. Poate că mai fulgeră pe aci prin aerul acesta de credințe și flacăra piosferei noastre ortodoxe; asta este ceva mai târziu venită, dar venită cu o putere de uluitor incendiu sufletesc. Dar credem că acele stânci de soare ascunse prin noptile subconștientului, se mai pot desveli și altfel decât prin pură istorie literară. Noi credem că dacă n'am avea acel spațiu alb de subconștient, atunci nici n'am exista ca națiune, am exista cel mult ca și configurații șterse, neidentificabile; am fi ceva pierdut în marele neant. Atunci ne-am desfășura ca o urmare firească a faptului că existăm, dar n'am merge pe ceva al nostru; n'am avea un destin, sau dacă totuși în sens larg am putea vorbi de un destin, am avea destinul trist al neexistenții naționale. Ori o trăire fără trăire națională înseamnă moarte, neexistență. De aceea marii noștri înaintași au prins sensul real al firii, și pe linia destinului nostru au început să ridice goruni de s'mțire românească. Așa a făcut într'un timp și uriașul N. Iorga, dar acum de câțiva ani, a început o inexplicabilă plimbare prin neant. Lucrurile au fost mai bine înțelese și destinul nostru poate mai bine prins de revista Gândirea. Ideologul ei, d. Nichifor Crainic, a înțeles ceeace nu pot să înțeleagă mulți, că șira noastră istorică este legată numai de ortodoxie. Pe linia de jar a ortodoxismului nostru voevodal, se creiază de câlva timp încoace munți mari de înțelegere românească. Tot ce este mai de preț în scrisul românesc mai recent, a trecut prin flăcările de înțelegere națională dela Gândirea. Nu este aci locul să aducem elogiile cuvenite gândirismului și nici să facem chiar foarte ingust portretul înaltelor realizări. Vrem numai să accentuăm importanța, impresionant de marea importanță a ortodoxismului, ca ogor de duh național.

Într'adevăr, cu toată adversiunea manifestă a unor oameni mari cum este profesorul C. Rădulescu-Motru, și cu toată neînțelegerea unor căței cum este un oarecare Mosandrei, ortodoxismul este o structură organică formată dintru început pe undeie sufletului românesc. Pe drumul acesta tras prin destin, în artă și literatură, progresele sunt uimitoare. Dacă am putea vorbi de un misionarism al nostru, nu s'ar putea vorbi decât de un misionarism în ortodoxie.

De altfel în actuala orândutre istorică, destinul nostru ortodox se desfășoară luminos de tot. După crunta îmbetejire rusească, aci în zona noastră de lume, noi am fi chemați de istorie să lucem mai departe puterea de văzduh a ortodoxiei. Și ortodoxismul nostru, care din punct de vedere dogmatic, este ortodoxismul general, poate lua fără nici o greutate serioasă expansiuni geografice. De altfel, cât privește situația noastră interioară, lucrurile nici un pot fi altfel. În sufletul real al culturii noastre, tot ce nu este ortodox parcă nici nu-și găsește locul. Există în ortodoxie acea putere de vrajă aryanică, de care frumos, neîntrecut de frumos ne-a vorbit d. Lucian Blaga. Corpuri străine de duhul nostru ortodox sunt bolizi rătăciți prin spații largi de neființă, îngrijorătoare neaderențe structurale. Dar de multe ori întâmplările sunt și mai interesante. Nu de mult, la Oradea și Cluj au fost sărbătorite înaltele închinăciuni ale vlădicilor arhangheli Nicolae Popovici și Nicolae Colan; amândoi suflete de îngerească pietate, purtători de albă sabie de arhanghelii și fântâni de mult duh ortodox. Și după deprinderile firii noastre ortodoxe, atunci n'a fost numai o sărbătoare a bisericii, ci a fost o sărbătoare a tuturor românilor.

Axente Sever Popovici

Proectul de lege pentru interzicerea tăerilor rituale în Polonia

Este proaspătă în mintea tuturor agitația polonezilor contra evreilor și a tăierii rituale a animalelor, concesionată lor.

Mișcarea populară din Polonia a dus la legiferarea interdicției de a se mai tăia vite pentru consumul populației creștine de către hahami, concretizată în următorul proect de lege:

ART. 1. — La tăerile în abatoarele publice sau particulare, vitele cornute, porcii, oile, caprele, caii și celelalanima'e cu sânge cald urmează să te animale cu sânge cald urmează să animalelor, în abatoare, în mai ghiere.

ART. 2. — Este interzis a se aduce animalele la locul de tăere înainte de terminarea complectă a pregătiri'or necesare pentru tăere. Injunghierea poate avea loc deabia după aducerea complectă în stare de nesimțire a animalului. Este interzis de a se sfârteca animalul înainte de constatarea morții.

ART. 3. — Tăerea vitelor și a calilor poate avea loc exclusiv în abatoare'e publice sau particulare, cu excepția cazurilor admise de Ministerul de Agricultură și reforma agrară în înțelegere cu Ministerul de Interne.

ART. 4. — Ministerul de Agricultură în înțelegere cu Ministerul de Industrie și Comerț va stabili ce condiții trebue să îndeplinească carnea înainte predării ei pentru comerțul en gros. Aceste decizii pot prevedea între altele: ca desfacerea corpului animalelor, în abatoare, în mai multe decât două părți longitudinale este interzisă; sau ca tăerea corpu'ui animale'or destinate pentru transport, în mai multe decât două părți este interzisă.

ART. 5. — Ministerul de Agricultură, în înțelegere cu Ministerul de Culte și Instrucție, cât și cu cel de Interne, va stabili modalitatea și condițiile aparte pentru tăerea animale'or destinate consumației acelor grupuri de populație ale cărei religii prevăd condiții speciale la tăere. Deciza aceasta va limita cantitativ tăerile efectuate pentru scopurile susmenționate, la stricta necesitate de consumație a grupurilor de populație mentionate și anume astfel ca tăerile speciale să acopere, dar să nu întreacă necesitățile acestor populații. Comerțul cărnii (și al fabricate'or) rezultată din tăerea conform art. 1 va fi regulat prin decizia Ministerului de Comerț și Industrie în înțelegere cu Ministerul de Agricultură. Decizia va stabili între altele ca vânzarea acestei cărni va fi efectuată în anumite locuri stabilite și de firme'e care posedă concesionnea specială de vânzare, va stabili deasemenea că, carnea va fi însemnată special, pentru a fi ușor recunoscută.

ART. 6. — Cine va călca prezenta lege sau deciziunile emise pe baza ei va fi pedepsit cu închisoare până la 3 luni ,sau la p'ata de 3.000 zloți, sau i se va aplica ambele pedepse simu'tan. Competinte pentru aplicarea pedepse'or sunt autoritățile administrative.

ART. 7. — Aplicarea prezentei legi se încredințează ministrului de Agricultură și Reforma Agrară în înțelegere cu ministrii de Industrie și Comerț, Interne și Culte și Instrucție Publică.

ART. 8. — Prezenta lege intră în vigoare cu data de 1 Ianuarie 1937.

Abonamente la

„Sfarmă - Piatră"

Lei 300 pe an, 175 pe 6 luni

VERE IOANE!

Multe belele cad pe viața omului și încă unele năpraznice de tot. Vin așa din chiar senin și când cu gândul n'ai gândit, de te pomenești c'o dambla de nu te mai poți urni toată viața din așternut, ori c'o poceală de-ți sucește gura și rămâi strâmb ca ducă-se pe pustii, s'au c'o surupătură de nu mai ești de nimic și te râd muerile până la moarte. Da câte nu sunt.... ba altele vin așa de năucesc și sărăcesc o țară întreagă. Păzească sfântul de secetă, de foamete, de înec și războaie, că pustiitoare mai sunt, vere.

Uite, mai acum câțiva ani s'a stârnit și dihania aia de-i zice musca columbacă; ce mai prăpăd făcea s'asta cu 'nțepăturile ei, că pieritura culca la pământ gogeamite vitele cât munții. Cine știe din ce funduri de lume venise, că năpraznică mai era și multă pagubă a făcut creștinilor.

Dela un timp n'am mai auzit spuindu-se că s'ar mai afla pe undeva și credeam că ne-o fi ertat Dumnezeu de atâta pacoste, dar văd că s'a ivit alta care e și mai crâncenă vere, că se dă la oameni. Bieții de ei, cât pătimesc ăi care sunt sorociți să-i primească muscătura. Zice că nici n'o vezi, așa e de mititică și gingașă, a dracului, și vine când ți-e lumea mai dragă, da nu se așează orunde, nu! Se sucește, se 'nvârtește până când îi vine bine, s'odată te pomenești c'o înțepătură undeva, la poponet, — acolo 'i place țigodici — și ustură, vere, de par'că ți-ar fi luat foc temelia. Pe cine-l ajunge, e vai de mama lui, c'odată se 'ntunecă și 'ncepe să urle și urlă cât îl țin rărunchii. Spun ăi de-au fost față când s'a întâmplat beleaua cu unii, c'atunci li se năzare înaintea ochilor o mogoaie care mi ți-i stucnește, și-i răsucește, și-i tăvălește, până le ia graiul, bieții de ei, și-l face să verse numai fum pe nările nasului. Pe urmă, după ce-i slobodă, capătă iar limbă, dar și după asta e vai de ei, că rămân c'o vorbă în gât — — vezi, dela brezaia care li s'a năzărit — și vorba asta o urlă s-o țipă de răsună văile. Îi zice „democrație", — auzi vere, dela demon, dela necuratul. s'așa, pe unde merg, pe unde se duc, fie că dorm, fie că mănâncă, fie că fac alte treburi, vorba lor, asta e: democrație. Întâlnești pe unul din ăștia spurcații și-i spui ca omu' cumsecade:

— Bună ziua vere (ori domnule).

— Democrație, frate,! răspunde el, năstruj! scăpărând:

— Încotro?

— Democrație!

— Ce mai faci?

— Democrație!

— Ce mănânci?

— Democrație!

Vezi că nu e chip, îi întinzi mâna:

— Să dea Dumnezeu sănătate!!...

— Democrațiile!... răspunde el, privindu-te cu ochii turburi și vrăsmași.

Nu râde, vere, c'așa e! Boala asta umbla și mai înainte, dar abia dela o vreme au început să se vadă beleșugurile ei, la ăi de i-a 'ngenunchiat.

Zice că prin pustietățile dela marginea lumii, ar mai fi una care-l seamănă. De căldură ori cine știe din ce pricină, se stârnește dintr'odată, p'acolo, un vânt care aduce o muscă. Musca asta tot așa cășună pe bieți oameni și cum i 'nțeapă, cum le-a luat mințile; toți se 'nfierbântă, li s'aprind poftele și 'ncep să urle: „amok, amok, amok"...

E vai de ei, da vezi, boala asta tot nu e stricăcioasă ca „democrația" noastră. Aia d'acolo nu-și fac rău unul altuia, sau dacă-și fac, e numai între doi-trei, pe când asta dela noi, după ce să lezălțează, zic că fac politică și pornesc cu „democrația" peste toată țara s'o prăpădească.

Și ține pe urmă vere, ca sa vezi ce iese din asta și cum se 'ncurcă limbile. În loc de țara, zic „democrație", în loc de biserică: „democrație", în loc de Rege: democrație; în loc de pâine: „democrație"... s'așa schimbă toate rânduelile, toate vorbele, toate temelile, cu „democrație", care e un fel de ceva mai mare și mai sfânt chiar decât Dumnezeu pentru ei.

Ce-o fi aia, vere Ioane, nici ei nu știu; de unde să știe bieții oameni, când asta e treabă de doftori?! Că dacă stai de vorbă cu unu și-i spui că doi și cu doi fac patru, el îți răspunde net: „democrație", ori dacă-l întreabă muerea acasă:

— Bre omule, ce mâncare să fac astăzi?

— Democrație!

La noi e un învățător care lozăște și ziua și noaptea numai așa:

— Țăranii au nevoe de „democrație", să le dăm „democrație"... și pe urmă fii tare, vere: în loc de plug: „democrație", în loc de pământ, de scule, de vite, tot „democrație" Lumea îi zice „ginerile democrației". Și mai are un prieten.... Aaoleo, maică Doamne!... ăla a căpiat de tot. Face ca toate ș'oimanele— unii zic că e doctor, de ce doctor o mai fi s'ala, fercească Dumnezeu și ducă-se pe pustii. Când îi apucă democrația, nu-l poți ține nici legat, că pe lângă boala asta mai e și beției. Pleacă vere de colindă toată Europa și se bate cu pumnu 'n piept și se strâmbă și urlă și mugește de se aude la capătul pământului. Asta se zice c'ar fi cel mai bântuit, fiindcă vezi, pe el îl mănâncă și băutura.

Mai sunt ei și alții, fiecare cu năstrapii lui, da „un caz interesant", cum zice doftorii, e al domnului ăla din Ardeal, om mare și cumsecade altfel. Când îl asculți, după fiecare vorbă îți vine să bați din palme, așa le spune de frumos și cu temei. Îți place, ce mai încoa și 'ncolo! Da ce folos, c'odată se schimbă și 'ncepe cu magaoaia și dă-i cu „democrația" în sus, și dă: cu „democrația" în jos. Păcat, vere, că după cum spusei, ăsta ar fi fost mai de ispravă. Musca aia, bătu-o-ar Dumnezeu, câtă pagubă a mai făcut!

Fii cu ochii 'n patru, ori căptușește-ți turul nădragilor, să nu dai și tu de belea. În loc să-ți vezi de gospodărie, ai începe-o cu ahurelile, pe urmă ți-ai încurca rău treburile, ba te-ar lăsa și nevasta, că și ei i-ai cere să facă „democrație", ca s'ajungă biata pe ulițele satului de râsul hojmălăilor.

NICOLAE ANCUȚA RADOI

PS. — Am mai auzit că prin Moldova oamenii se apără de musca asta, afumând casa cu tămâie și făcând pe poartă cruci încârligate. Zice că moare blestemata, când simte așa ceva.

NICOLAE

Poveste fără cuvinte (Det Stürmer)

Țăranul Eug. Porn

„Institutul internațional de agricultură" se va întruni la 5 Octombrie 1936 la Roma.

D. Vasile Sassu, ministrul de agricultură, a desemnat ca reprezentanți ai României agricole, cum ne informează „Dimineața", pe d-nii: I. Lugojeanu, M. Filotti și... Eug. Porn.

Acest ultim reprezentant al agriculturii noastre, d. Eug. Porn, care va vorbi în numele țăranilor dela secere, are numai un frate jidan...

Un trimis al Negusului la Cluj

„Adevărul" anunță că la Cluj a sosit de câteva zile șeful biroului de presă al Negusului.

D. șef ăsta nu se numește, cumva... Kalman Blumenfeld ?

Recunoștință

Agenția „Tass" anunță că zilele trecute s'a celebrat la Moscova a zecea aniversare a morții lui Dzerjinski, fost conducător al Cekei și G. P. U.-ului.

Cu acest prilej s'a hotărât să i-se ridice fostu'ui poiitist o statuă în capitala sovietică.

O statuă din scăfârlii de ruși, — i-ar sta bine!

In ordine ierarhică descendentă

Cineva făcea următoarea remarcă: la siguranța statului au fost până acum conducători d-nii: Stângaciu-general; Tilică Stănescu-colonel; C. Cernat-maior.

Pe când un plutonier major?!...

IDEAL ŞI IDEALISM

A trăi fără ideal, însemnează a nu trăi de loc.

C. Dumitrescu-Iaşi

Omul moral este contrarul lui Anteu: capătă puteri nu atingând pământul, ci ridicând ochii spre idealul îndepărtat şi în aparenţă de neatins.

A. Fouille

Viaţa socială modernă solicită omul să se coboare la nivelul ei moral scăzut. In teatru, literatură, cinematograf, politică, ziaristică, pretutindeni, au năvălit barbari de toate neamurile: grosolănii, trivialităţi, escrocherii, necinste, şantaj, etc. şi toate celelalte lucruri de care se ruşinau strămoşii noştri şi de care n'aveau cum se ruşina, probabil, oamenii preistorici, rudeniile morale cele mai apropiate ale civilizaţilor de azi. Avem ceva asemeni stării de spirit a societăţii din secolul al XIV-lea în timpul ciumei celei mari, atunci când Boccacio a scris poveştile sale hazlii şi puţin cuviincioase, ca între oameni ce vor muri mâine şi care vor să se bucure de puţinul ce-l mai au de trăit.

Dacă ar fi să cedăm ispitelor—unde eterice pentru care există deja cu mult prea multe antene — şi să ne lăsăm prinşi fără murmur şi împotrivire, în apa măloasă şi comodă a instictelor, viaţa noastră lipsită de efort ar fi fără valoare şi fără frumuseţe, identică unei vieţi animalice. Dar stă în om nevoia de a se purifica, idealizând, aşteptând adică viitorul în forma creiată de mintea sa, trudindu-se prin puterea raţiunii şi a imaginaţiei să-l transfigureze şi să-l apropie de ceeace el consideră a fi regulile înşişi, modelele eterne ale lucrurilor reale.

In acest sens idealul este ceeace trebue să fie comparativ cu ceeace este. Nu poate fi confundat cu reprezentarea, produs al memoriei, simplă reproducere mintală cu corespondent în realitatea concretă.

Idealul nu este o reproducere după ceva care a fost, ci un tip de perfecţiune, pe care spiritul şi-o reprezintă sub o formă mai mult sau mai puţin precisă şi concretă şi în care el închide esenţa unui întreg gen de viaţă, sau unei întregi clase de fiinţe. El nu se confundă nici cu conceptul, nici cu ideia ştiinţifică care este expresiunea abstractă a caracterelor comune tuturor individilor dintr'o clasă sau dintr'un gen, nici cu ficţiunea, care este o creaţiune subiectivă şi arbitrară a spiritului, fără corespondent posibil în lumea lucrurilor.

Idealul moral, cel care ne interesează aici, se raportă atât la om ca individ, cât şi la societatea care îl cuprinde. Pe omul individ îl concepe ca pe o fiinţă mai bună şi mai generoasă decât este el în viaţă, iar societatea, ca pe o organizare din ce în ce mai perfectă şi mai dreaptă. Mai „perfectă" şi mai „dreaptă" după ceeace fiecare consideră a fi perfect şi drept. Este foarte uşor ca oamenii să se înţeleagă asupra ceeace trebue să fie un om moral. Dar niciodată nu se va cădea la un acord unanim asupra ceeace trebue să înţelegem printr'o societate perfectă şi dreaptă. Aici idealul social se diferenţiază după structura particulară a fiecăruia şi el este mai mult o proecţiune spontană şi naturală a inimii, decât produsul unei elaborări lente şi controlate a raţiunii. Idealurile: naţional, comunist, umanitarist, socialist, solidarist, etc., au mai mult o paternitate afectivă. Argumentele nu preced, ci intervin abia la urmă, servind unui copil deja făcut, graiul, adică mecanismul care-l va aduce în discuţie şi-l va face transmisibil.

Aşa se şi explică de ce, pentru a trăi, idealurile cele mai legate de inimă, idealurile naţionale, se dispensează de orice cugetare, de orice dialectică, fiind împărtăşite de colectivităţi întregi, pe deantregul ignorante.

Singurul titlu care le justifică realitatea este existenţa lor însăşi.

Istoria se poate concepe fără ideal artistic şi ştiinţific ,dar nu fără ideal moral. Căci idealul moral a scos pe om din grote şi din beznă şi l-a purtat spre înţelegerea şi umanitatea de azi.

Fiecare om îşi înţelege idealul după măsura sufletului său. Unii înţeleg viaţa ca o vânătoare de plăcere şi închizându-se în egoismul acestei concepţii, îşi pun ca ideal satisfacerea cât mai deplină, satisfacerea nestărmurită a individualităţii proprii; alţii, înţeleg „viaţa ca o vânătoare de glorie şi se aruncă cu sete în valurile lumii, urmărind cu îndârjire cucerirea acelei băşici de spumă, care se chiamă opinia publică; câţiva, înţeleg viaţa ca o vânătoare de adevăr şi punându-şi idealul într'o bibliotecă, se izolează cu hotărâre de lume, cum fac savanţii unilaterali, pentru care poate să piară lumea, numai ecuaţiile lor să nu fie deranjate; etc., etc.

Pentru că însă omul trăeşte în societate în afară de care el nu ar fi ceeace este, pentrucă, pe de altă parte viaţa practică însemnează fapte, atunci, omul recunoscător şi conştiincios, trebue să dedice faptele sale binelui social. Ori, faptele care se consumă în vederea realizării fericirii generale sunt fapte morale, iar idealul care le călăuzeşte, ideal moral. Grupul social căruia ne devotăm în chip natural, căruia îi dedicăm în deosebi activitatea noastră practică, este naţiunea. Faptele noastre morale devin atunci şi patriotice, iar idealul moral devine ideal naţional.

Iată prin urmare: idealul chemat să ne orienteze activitatea practică este idealul moral, întrucât are în vedere binele social.

Dar întrucât binele social, esenţial, este binele naţional, idealul moral este idealul naţional.

Idealul vieţii practice nu însemnează deci un ideal în legătură cu utilitatea personală. Rostul omului nu stă în fericire şi lui, nu trebue să-i ajungă de loc mulţumirea de el însuşi. Rostul vieţii este în frumuseţea şi puterea năzuinţelor către o ţintă şi trebue ca fiecare clipă din viaţa sa să fie orientată către ideal.

„Prinde-ţi carul tău de-o stea", spune Emerson. Aceasta însemnează:

Lucrează mai bine pentru lucrurile pe care divinităţile le cinstesc şi sprijinesc; pentru dreptate, iubire, libertate şi mai presus de toate pentru folosul obştesc.

Fă din fiinţa ta o unitate dinamică îndreptată spre ideal.

Stai întotdeauna în încordare, asemenea unei statui a energiei declanşate şi cheltueşte-te din desinteresare, fără a aştepta recompense, ci din nevoia de împlinire a unui vast sbucium interior.

Fii titanul puterii de voinţă şi al capacităţii de jertfă, vrăjit de chemarea misterioasă şi înfrigurată a visului şi de neliniştea tulburătoare a depărtărilor.

Poartă în suflet demonul sacru al spiritului creator, al activităţii răsvrătite şi plinătăţii de viaţă.

„Prinde-ţi carul tău de-o stea" însemnează:

Din adâncul fără de cuvinte al sufletului, fă să isbucnească o putere mai robustă, mai curată, mai nobilă şi acea tărie caldă care înfioarează şi înalţă frunţile înfrânţilor.

Nu uita că eroul nu se hrăneşte cu lucruri duloi, ci zilnic îşi mănâncă propria lui inimă şi că numai corăbiilor regeşti le place să înfrunte vântul în faţă.

Legănat şi purtat pe valurile universalei vieţi care te destată şi îţi mână mica ta barcă spre înflorite limanuri de fericire, tu să te simţi una cu talazurile vii, una cu vântul furtunilor, cu întinsul albastru al cerului şi cu marea putere creatoare ce se odihneşte la spatele tuturor lucrurilor.

Trebue să înfrunţi şi să doboneşti mediocritatea neleală şi mulţumirea suficientă şi murdară a vremurilor.

Să împlineşti prin jertfa ta destinul alor tăi. Să despici zările, să cauţi luminile eterne, adevărurile, flăcările, idealurile.

A fi idealist înseamnează înainte de toate a fi activ. Viaţa socială n'a progresat niciodată prin visători şi paralitici. A fi idealist nu însemnează a fi poetul, cu braţele sufletului imense şi vii, deschise viitorului, fiindcă a fi idealist nu însemnează a aştepta ; fie o vedenie, fie o învolburare de nădejdi în drum spre setea din tine, spre troiţa cu braţele cruce a sufletului tău !

Nu !

Un idealist este înainte de toate voinţă şi faptă. Viaţa lui nu se poate reduce la o feştilă monotonă şi egală, ci ea este o luminoasă împletire de fulgere. Luminiţele mici şi pâlpâitoare ale inimii se concentrează, toate, într'o puternică flacără de rug. Certitudinea sa interioară risipeşte îndoelile. Dorul său de încleştare dau curaj şi credinţă. Viitorul şi depărtările nu-l pot aspira, nici consuma fără rezistenţă incăpăţânată, fără opoziţie îndârjită. El întrupează, într'adevăr, din fantezie şi lumină un pisc de spumă şi sfinţenie, dar se şi caţără eroic spre el, îşi încordează, îşi biciue fiinţa spre aureola de sus, aşezată pe fruntea desăvârşirii. Peste stânci, codrii bătrâni şi prăpastii negre, depărtarea, cu piscurile şi frumuseţile ei magice, rodeşte în el şi dorul şi energia urcuşului.

Idealistul închide în privirea ochilor secrete neştiute, care topesc greutăţile şi frâng viitorul. El este un agitat, căci idealul său este o picătură de otravă care chinue, o nobilă tortură, un supliciu divin.

Idealistul se consideră în slujba unei mari asociaţii de muncă — naţia — ale cărei exigenţe de viaţă sunt obsesia sacră a veţii sale. Spiritul său este într'un continuu efort de a se înălţa, nu pe sine, ci grupul social de care este organic legat. Orice ideal individualist care contrazice scopurile supreme ale naţiei, este un non-sens, o josnicie. De aceea idealistul trebue să fie inimă bărbată şi jertfelnică. Perfecţiunea sa este eroul.

Romulus A. Stănculescu

Peste aceste coloane a trecut pârjolul !

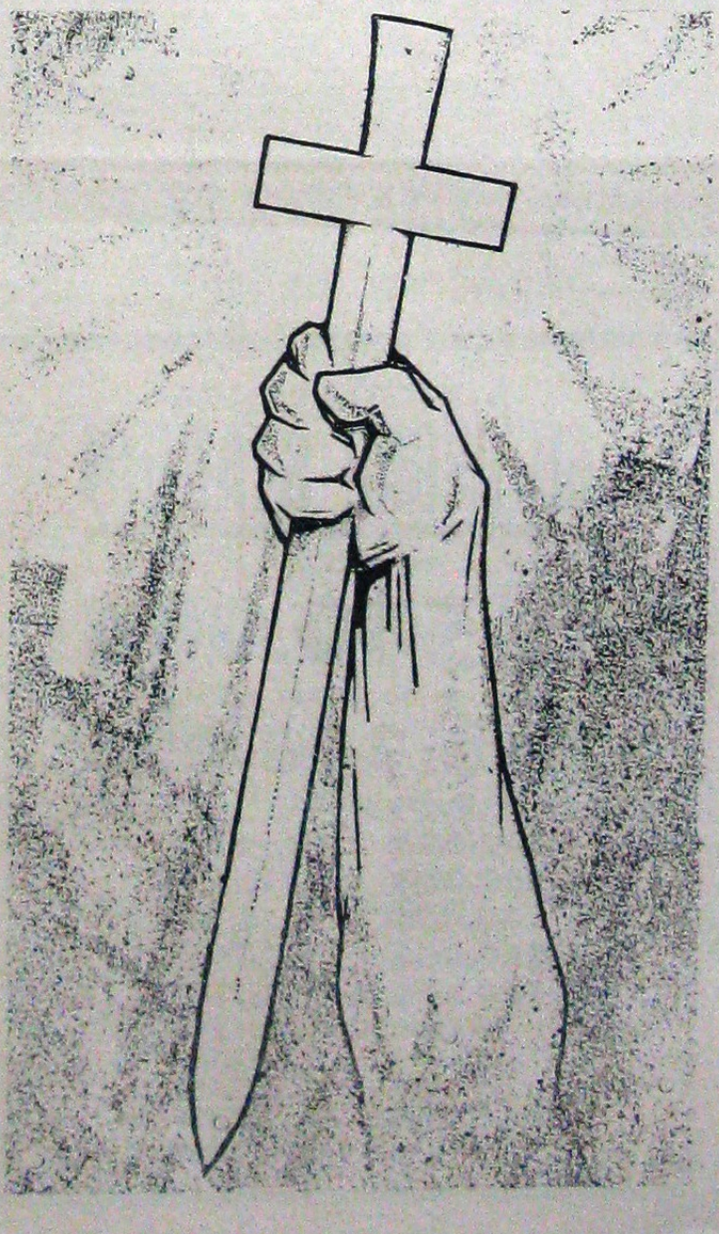

Din istoria poporului iudeu

După Voltaire

Fie prieten ori dușman declarat sau ascuns, pe cel cu care hălădueşti la un loc şi îţi vine musafir, este bine să-l cunoşti. Să-i ştii istoria, obiceiurile şi credinţele.

Spre acest sfârşit, să urmărim o parte din istoria Evreilor, după Voltaire. François Aronet de Voltarie, pe nume întreg, a fost fecund scriitor francez în veacul al 18-lea. Avea idei foarte înaintate şi s'a bucurat de multă vază a contemporanilor. Prietenia lui, şi-o dispută, Anglia, Prusia şi Rusia. Iată cum ni-i înfăţişează el pe Evrei:

„Nimeni — zice Voltaire — nu s'a ocupat să scrie istoria poporului evreu, decât el singur. Mai 'nainte de cucerirea romană, nu sunt alte cărţi de consultat decât propriile lor scrieri şi anale.

Poporul acesta începe să fie cunoscut cam de pe timpul lui Solomon. Numele de Solomon sau Soleiman, este foarte cunoscut la Orientali.

Înainte de Saul, jidovii nu erau decât o hoardă de arabi de desert, atât de slabi încât Fenicienii — Filistenii — îi tratau la fel cum îşi tratau Spartanii, sclavii. N'aveau dreptul să lucreze fierul. Toate acestea sunt scrise în cartea lui Samuel care, mai adaogă că nu aveau nici sabie, nici suliţă, în lupta dusă de Saul şi Ionatas, contra Filistenilor, la Bethaven.

Tot în aceiaş carte Voltaire scrie că Saul cu o armată de 330.000 de oameni, a distrus complect pe amoniţi, ceia ce contrazice arătarea dela început, că nu aveau nici un fel de armă.

De altfel, nici cei mai puternici regi ai timpului nu au isbutit să pună pe picior de luptă o armată de 330.000 de răsboinici. Cum ar fi putut-o deci, face jidovii, popor rătăcitor, oprimat şi trăitor într'o ţară mică şi fără arme?

Vorbind despre Moise ca legislator, Voltaire scrie: „Un legislator nu trebue să împingă severitatea până la barbarie, şi nici neînţelepciunea până la a ordona ca jumătate din naţia sa, să masacreze pe ceailtă jumătate, la voia întâmplării.

Este oare umană fapta lui Moise, care, în vârstă de aproape 120 de ani, dar sângeros şi crud, a ordonat Leviţilor să-şi ucidă fraţii, în număr de 23.000 pentru prevaricaţiunea propriului său frate, care a construit viţelul de aur? Şi totuşi după această nedemnă faptă, fratele rămâne mare pontif iar 23.000 de oameni rămân sacrificaţi.

Moise luase în căsătorie o Madianită, fiica lui Jetro, preot madianit. Jetro îl acoperise de binefaceri şi îi dăduse chiar pe fiul său spre a-i servi de călăuză în pustiu.

Prin ce simţământ de cruzime, Moise a putut să sacrifice 24.000 de oameni din neamul său, pentru vina că un jidov s'a culcat cu o Madianită? Şi cum se mai poate susţine în urma acestor măceluri că Moise a fost cel mai blajin dintre muritori?

Nu cercetez de ce Josua a distrus oraşe, care nici nu auziseră de numele lui. Dar, Evreii ţineau acest limbaj: Ne tragem din Abraham. Abraham a trecut pe aici, acum 400 de ani, deci ţara aceasta e a noastră!...

Se spune că abia căzuse Ierihonul şi iudeii au şi sacrificat pe toţi locuitorii oraşului, bătrâni, femei, fete şi băeţi de lapte, cum şi toate animalele, necruţând decât o prostituată care dăduse adăpost şi sprijin spionilor lor. Această femeie a dus în urmă o viaţă din cele mai respectate.

Cartea lui Josua spune că acesta, punând mâna pe o parte a ţinutului Canaaan, a poruncit să fie spânzuraţi cei 31 de regi, şefi de triburi şi oraşe, cari, îndrăsniseră să-şi apere căminurile, familiile şi copiii. Iată deci că nu e de mirare ca popoarele vecine să se fi coalizat împotriva jidovilor care, în concepţia acestor popoare, nu puteau trece decât ca nişte tâlhari oribili, iar nu instrumente ale providenţei, pentru mântuirea neamului omenesc".

In capitolul „Despre jidovi după Saul", Voltaire scrie:

„Jidovii nu par a se fi bucurat de o soartă mai bună nici sub regi. Întâiul lor rege, Saul, a fost silit să se sinucidă. Isboset şi Misiboset, fiii săi, au fost asasinaţi. David a dat Gabaniţilor 7 nepoţi de ai lui Saul spre a fi ucişi. A poruncit apoi fiului său, Solomon, să-şi ucidă fratele, Adonias şi pe generalul său, Joab.

Regele Asa a poruncit să se taie o parte din populaţia Erusalimului. Fiul său Baasa a asasinat pe Nadab, fiul lui Ieroboam şi toate neamurile acestuia. Jehu, a asasinat pe Joram şi Ochozis, 70 de urmaşi ai lui Achab, 42 de fraţi ai lui Ochozias şi pe toţi prietenii lor.

Atalia îşi ucide toţi nepoţii, afară de Joas. La rândul ei, a fost asasinată de marele preot Joiadad. Joas este ucis de servitori. Amaţias, a fost de asemenea asasinat. Zaharia moare asasinat de Selun, care a fost apoi ucis de către Manachem, cel care a poruncit să se spintece toate femeile însărcinate din Tappa.

Faceiă, fiul lui Manachem, a fost asasinat de Ella. Manase a poruncit să se ucidă un mare număr de judei, iar judeii au ucis apoi, pe Manase, etc.

In timpul acestor masacre şi lupte, 10 triburi au căzut în robia regelui Babilonului şi au fost risipte. Două triburi, după 62 de ani de robie, au căpătat îngăduinţa să se întoarcă la Erusalim, rămânând supuse regelui persan, până la cucerirea lui Alexandru cel Mare, când au trecut sub stăpânirea acestuia.

Subt urmaşii lui Alexandru, un jidov cu numele Iosif, a ajuns concesionar general al impozitelor pe tot cuprinsul Siriei de jos şi în Judeia. Aceasta a fost epoca de înflorire pentru jidovi. Atunci au şi construit o treime din oraşul lor, care mai târziu a luat numele de cetatea Macabeilor, fiind isprăvită de către aceştia.

De sub jugul regelui Ptolomeu, trecură sub acela al regelui Siriei. Cum între timp se îmbogăţiseră, au devenit îndrăzneţi şi s'au revoltat. Aceasta este epoca Macabeilor, ale căror fapte şi curaj le-au sărbătorit Evreii din Antiohia.

Cum nu mai aveau regi şi cum demnitatea de mare preot sacrificator era acum foarte însemnată, s'au creiat tabere protivnice, luptând s'o cucerească. Dar, mare preot, nu putea nimeni ajunge decât trecând peste cadavrele şi sângele adversarului...

Hircan, din neamul Macabeilor, ajuns mare preot, a poruncit să se deschidă mormântului lui David unde, exageratul Iosif — istoricul lor — pretinde că s'ar fi găsit 3.000 de talanţi.

Mai departe, istoria ne arată că fiul lui Hircan, profitând de oarecare turburări în Egipt, s'a proclamat rege. A fost cel mai tiranic stăpânitor al jidovilor. Mai sângeros decât toţi străinii care îi stăpâniseră şi îi oprimaseră, în trecut. Fătarnic. Nu lipsia dela nici o rugăciune, nu atingea carnea de porc, dar şi-a ucis mama şi fratele. I-a urmat un oarecare Ioan, tot aşa de crud, de sadic şi de criminal".

Făcând apoi istoricul cuceririlor romane în Palestina, Voltaire, ajunge la epoca lui Vespasian şi scrie:

„După Vespasian, Evreii n'au mai avut patrie, afară de câteva oraşele în pustiul Arabiei fericite, către Marea Roşie. Mohamed i-a tolerat la început, dar apoi, fiindcă nu se astâmpărau le-a distrus şi aceste mici stăpâniri. Dela Mohamed, au încetat definitiv a mai forma un popor.

Urmând deci firul istoric al micei naţiuni jidoveşti, scrie Voltaire, constatăm că nu se putea să aibă alt sfârşit. Ei singuri se laudă că au eşit din Egipt ca o hoardă de tâlhari, furând tot ce Egipţienii le împrumutaseră. Îşi fac un titlu de glorie din faptul că nu au cruţat nici bătrâneţea, nici sexul, nici fragezimea vârstei, peste tot pe unde au trecut. Îndrăznesc să declare faţiş, neîmpăcată ură contra tuturor celorlalte naţiuni.

Se revoltă contra stăpânitorilor şi trădează.

Totdeauna superstiţioşi, dornici de bunul altuia, barbari, tâlhari la nevoie, insolenţi în prosperi'ate, *iată ce au fost Evreii în ochii Grecilor şi Romanilor, văzuţi astfel după propriile lor scrieri".*

I. Ursei
Avocat

DIN COLECTURA

GHEORGHE STANOIU

au eşit :

Lei 500.000

cu No. 40.821 s. I

Lei 250.000

cu No. 150.823 s. III

200.000	cu No.	3.865
100.000	„ „	61.813
100.000	„ „	270.555 S. II
100.000	„ „	270.555 S. III
100.000	„ „	161.721
50.000	„ „	234.637
50.000	„ „	122.706
50.000	„ „	30.693
50.000	„ „	5.502

şi alte numeroase câştiguri.

G. K. Chesterton

A murit la Londra luna aceasta, cel mai mare scriitor creştin al Angliei. Romancier celebru, Chesterton a debutat cu un volum de poezii şi gloria de prozator care l-a încununat mai târziu nu l-a împiedecat să rămână acelaşi poet al tinereţii lui. Convertirea sa la catolicism, survenită în timpul marelui război, l-a transformat într'un pasionat cavaler al creştinătăţii, dăruind literaturii nemuritoarele opere consacrate Sfinţilor Francisc din Assisi şi Toma din Aquino. Înzestrat cu o formidabilă forţă polemică, a înţepat ani de-a rândul falsul umanitarism al lui Bernard Shaw, acel pompos umanitarism al „celui mai egoist popor din Europa" cum spune Henri de Montherlant despre englezi. Creştinismul profund omenesc al lui Chesterton, izvorît dintr'o sinceră iubire de oameni aşa cum o predica Mântuitorul, se desprinde dintre paginile cărţilor sale, ca o rară mirodenie rătăcită în sarbădul scris contemporan. Ultimul său roman tradus în franţuzeşte sub titlul „Supervivant", socotit drept capodopera reprezentativă a marelui creştin, îngăduie o justă cunoaştere a talentului său. Amintim cetitorilor lui „Sfarmă Piatră" câteva din cărţile lui Chesterton: „Charles Dickens", „Robert Browning", „Orthodoxie", „Heretici", „Omul etern", „Întoarcerea lui Don Quijotte", „Cârciuma sburătoare".

Gilbert Keith Chesterton moare în vârstă de 62 ani.

Iubran Khalil Iubran

Un poet contemporan arab — de o puritate şi suavitate a inspiraţiei care aminteşte „Cântarea Cântărilor". In plus — un accent de meditaţie adâncă şi gravă, propriu poeziei orientale.

Numărul din Iunie 1936 al revistei „GANDIREA" aduce o minunată tălmăcire din acest poet, — făcută după original de d. Muracade.

Mussolini glumeşte

In timpul recentelor festivităţi de la Roma, Ducele, făcând o mină foarte îngrijorată, se adresă la un moment dat în şoaptă mareşalului Badoglio :

— Ştii că toată opera dumitale e periclitată : Negusul a anunţat că se întoarce în Abisinia. Eden i-a promis tot sprijinul.

— De ce? — sări fript bătrânul mareşal.

— Şi-a uitat umbrela la Addis-Abeba...

Note, polemici, înfierări

Generalul N. Condeescu

Pe generalul Nicolae Condeescu, a cărui moarte a umbrit cu întristare sufletul tuturor prietenilor și cunoscuților, am avut cinstea să-l cunosc în anii de după războiu la Fundația culturală Principele Carol. Era șef al casei militare a Regelui și, în această calitate, secunda pe augustul Moștenitor al Tronului în grija ca acest așezământ să statornicească legături cât mai sufletești între popor și viitorul monarh. Dela întâia strângere de mână, generalul Condeescu îți comunica un fluid de sinceritate, de francheță și de lealitate. Asta era el în întregime. Impresia dela început rămânea hotărîtoare. Ea nu s'a modificat în anii următori decât în intensitate și nu s'ar fi schimbat cu nimic dacă generalul ar fi avut norocul să mai trăiască 20—30 de ani.

Am cunoscut rareori un om de o moralitate atât de firească, de pură și de egală. Ea singură, plus distincția militară de care dăduse numeroase dovezi, l-a ridicat până în preajma Tronului. Și nu e, poate, în căderea noastră să apreciem dacă în constelația sfetnicilor intimi sau apropiați a apărut vreodată un om mai dezinteresat și mai adânc convins de ceeace se numește a sluji. Generalul Nicolae Condeescu era slujba ea însăși.

Acolo sus, bat vânturi tari din toate direcțiile deodată. Vânturile ambițiilor fără măsură și ale sălbaticei pofte de a te valorifica cu orice preț. Unii ajung și se mențin prin intriga infamă; alții născocind primejdii pe care numai ei se oferă în stare să le înlăture; și o categorie aparte o alcătuiesc cei cari amenință pentru a fi luați în seamă. Povestea aceasta e fără sfârșit în istorie. Tocmai din această pricină, ceeace e de dorit oricărui monarh e să poată cunoaște astrii acestia din constelație nu numai din fața pe care și-o construiesc, dar și din spatele ce le rămâne mai totdeauna descoperit spre mulțimea care vede tot și știe tot. Generalul Nicolae Condeescu era prea cinstit pentru a fi intrigant, prea dezinteresat pentru a fi lingușitor, și intrupa simțul ierarhiei într'o măsură care ar fi înlăturat din sufletul lui orice mijire de gând infam.

Cine citește aceste rânduri crede poate că vorbele mele împletesc un elogiu postum de circumstanță. Nu. Mie mi-a fost dat să-l cunosc foarte de aproape în anii teribili de grei dintre 4 Ianuarie 1926 și 8 Iunie 1930. Teribil de grei, fiindcă îți trebuia un curaj extraordinar să înfrunți urgia și să rămâni leal, și ți se ofereau avantagii enorme să te transformi în lichea trădătoare. Generalul, rămas în țară cu însărcinarea cunoscută, a dat dovada nu numai a unei lealități și a unui curaj de proporții clasice, dar a unui tact fără pereche în îndeplinirea dificilei lui sarcini.

Unul din momentele pe cari mi le amintea bucuros, în rarile ocazii când ne întâlniam acum, după ce urgia trecuse și lucrurile își reluaseră mersul normal, era cel din preajma lui 4 Ianuarie 1926. Era o atmosferă de zvon și de calomnie uriașă. Prietenii și colaboratorii principiari de ieri, în covârșitoare majoritate, dispăruseră în mod subit. Cinici, se lepădau ca dracul de tămâie. Lingușitori până ieri, deveniseră acuzatori fără îndurare. Pe general, lichelismul acesta, care creștea fluviu și baltă, îl desgusta și îl revolta. Două zile și două nopți până în zori, am ținut sfat, am cules date, le-am coordonat și am scris adevărul care era și pe care calomnia oficială îl sugruma fără cruțare. Fructul acestor lungi conciliabule a fost numărul excepțional, de protest vehement, al ziarului Cuvântul, unde eram atunci redactor, apărut chiar în ora când la Parlament, se săvârșia actul marei nedreptăți.

A fost unicul protest tipărit, prin care presa din România a participat la actul ce avea să se dovedească atât de funest timp de patru ani și jumătate. In afară de articolele iscălite, există în acel număr de ziar o pagină întreagă, cea din urmă, de reportaj anonim asupra „chestiunii închise", cum i se zicea. Ea mi-a fost dictată aproape în întregime de generalul Nicolae Condeescu. E un lucru de care era bucuros să vorbească între prieteni.

Iar acum doi ani, când credincioșia mea, verificată în timpuri de urgie cumplită, dar greșit înțeleasă în urmă și, mai cu seamă, viclean interpretată de mulții mei adversari, devenise obiect nemărturisit de acuzare într'un proces care a zguduit țara, generalul Condeescu, fără să știu, a mers unde a crezut dânsul și a reamintit lucrurile mai vechi săvârșite împreună. A apărut apoi el însuș în fața Consiliului de Războiu și cu glas de o putere pe care n'o voiu uita cât voiu mai trăi, a depus mărturie pentru o credincioșie greu încercată până la biruința națională din 8 Iunie 1930.

Dacă sânt nevoit să transcriu lucrurile acestea într'o formă sumară și oarecum ocolită, n'o fac pentru a îndreptăți pe cel care trăiește, ci pentru a reliefa caracterul de excepțională frumusețe morală a omului care s'a dus. Sântem, noi oamenii, nu așa cum ne-a făcut Dumnezeu, ci așa cum ne-a desfigurat păcatul nostru. Sau așa cum ne-a refăcut mai mult sau mai puțin virtutea noastră. In Nicolae Condeescu se desfăcea, neveștejită și nescuturată, floarea veșnic zâmbitoare a bunătății.

Și totuși omul acesta a trebuit să guste o vreme din amarul rezervat tuturor oamenilor de linie corectă și de atitudine leală, — semn al unei vremi de dezechilibru moral, când lichelele sânt încununate de triumf, iar lașii și trădătorii de ieri promovați ca modele. Intransigența legală ca ministru al armatei i-a adus și această amărăciune. Cine cunoaște cazul unui ofițer aventurier, ajuns azi în temniță, știe totuși câtă dreptate avusese ministrul sacrificat și ce splendidă dovadă în plus dăduse, dacă mai era nevoie, de lealismul său ca slujitor ireprosabil al Coroanei.

Generalul Nicolae Condeescu a fost exemplul de frumusețe clasică al unui slujitor al Tronului și, prin aceasta, al unui slujitor al patriei. Prezența Regelui Carol al II-lea la catafalcul acestui mort scump vorbește prin elocvența ei solemnă și augustă, mai mult decât orice alt semn, despre distincția pe care o merită din plin cei ce știu să fie, în sensul cel mai nobil, credincioși până la moarte.

Nichifor Crainic

D. profesor

Intr'un număr recent, „Adevărul" laudă universitatea populară dela Văleni „care s'a înființat și trăește sub spiritul sectar al d-lui prof. Iorga".

Nici nu încercăm să mai mărturisim aci cât de profund ne dor aceste laude mizerabile aruncate de coloniștii din Sărindar peste vestigiile apostolului Nicolae Iorga dela 1909.

Suntem triști.

D. profesor are parte de niște bătrâneți, pe care nimeni dintre noi nu cutează să i le invidieze!

Patronul aviației

Aviația noastră și-a sărbătorit patronul — cum se spune — în persoana Sfântului Ilie.

Credem că — în vremurile astea de aprig naționalism, cel puțin — e o mare eroare aceasta.

De ce adică un... străin, când putem avea foarte bine un patron aeronautic autohton: pe bătrânul nostru aviator politic: d. C. Argetoianu dela Breasta?

E Titulescu naționalist ?

Noi n'am monopolizat naționalismul. Dimpotrivă. Dacă sânt cât mai mulți naționaliști, cu atât mai bine.

Noi vrem, însă, ca domnii naționaliști, câți sunt, să fie cinstiți. Adică să nu fie simulanți, escroci. Și mai vrem un lucru: ca naționalismul nostru să fie de esență absolut românească și autocefală.

Oriunde găsim acest puțin pe care trecutul nostru rectilin și statornic îl pretinde, sădim o nădejde.

Oricine se zidește în viitorul, în imperialismul românesc, cum ne place nouă să spunem adesea, e măcar tot atât de naționalist ca noi și ca ceilalți naționaliști.

Se poate să nu ne brodim întotdeauna în cadență, — noi mergem mai iute! — nu-i nimic.

Important e să ne găsim pe acelaș drum.

In lumina acestor elementare condițiuni de naționalism am privit noi întotdeauna acțiunea d-lui Nicolae Titulescu, care ne-a satisfăcut. Am putut astfel găsi la ministrul nostru de externe viziuni de creștin militant ca în discursul către cardinalul Valerio Valeri. Am putut găsi, deasemeni, o grijă permanentă de articulare a noastră în latinitate, ca în colaborarea din vremea sancțiunilor cu d. Aloisi la Geneva, ca în politica lui de prezență românească în America latină.

Recent, într'un interview acordat marelui nostru cotidian „Universul", d. Titulescu s'a reafirmat fără rezerve ca naționalist. Naționalist: acesta e chiar cuvântul lui, când spune:

„Ca român fac din naționalismul românesc o dogmă: atât în afară cât și înăuntru".

„Nu dau drepturi nimănui din afară — a adăogat d. Titulescu — să se amestece în treburile noastre lăuntrice; cer dimpotrivă, ca directivele politicei noastre interne să fie pur românești".

Apoi: „Nu sunt comunist, n'am împărtășit niciodată această doctrină. N'am luat niciodată obligațiunea de a lăsa trupele sovietice să treacă pe teritoriul românesc, o asemenea obligațiune nefiind nici măcar obiect de discuțiune".

Ce rezerve putem avea noi ca români cinstiți, ca naționaliști de bună credință, față de aceste atât de categorice declarațiuni?

Nicio rezervă.

Moare „Cuvântul Liber"

Imaginați-vă că ne-ar fi lipsit de aici distracția aceasta copioasă și gratuită care e domnu Tudor Teodorescu Branițte. Ce triste și monocorde ar fi fost atunci paginile noastre luptătoare...

Fără colaborarea devotată — a lui Branițte, a Idiotului — Sfarmă Piatră n'ar fi izbutit să aibe atâta farmec uneori și atâta succes întotdeauna. Fără fantele acesta al tristei figuri ne-am fi torturat, într'adevăr, inutil imaginația, fiindcă ori cum ridicolul pe care la el îl găsim așa de ușor într'un cuvânt, într'o frază, într'un gest, nu l-am fi putut egala nici odată cu fantezia. Așa, te uiți la idiot și râzi, întâlnești o gândire spusă sau scrisă a idiotului și lesini...

Astăzi, însă, suntem siliți să vă aducem la cunoștință cu infinită melancolie că destinul ne amenință. Captivantul nostru subiect e pe cale de a dispare...

Mai întâiu el și-a încheiat cariera politică dela Pitești.

Pauker i-a ordonat să-și dea demisia dela național-țărăniști, și Teodorescu și-a dat-o, fiindcă altfel își perdea pâinea din Sărindar. Trei mii de lei pe lună în ziua de azi (pe care el îl încasează împotriva gramaticei) ori cum, sunt o leafă de subșef de birou, unde se cere ceeace el n'ar putea presta: muncă și pricepere, mai ales!

Ne rămâsese, însă, nădejdea că Tudor Branițte tot va înveseli aceste coloane — ca publicist — și asta încă era destul. Dar un sfârșietor avant-panegiric din „Cuvântul liber" ne înștiințează că nici aici nu va mai avea multă vreme parte de el. „Cuvântul liber" („liber" — zice Tudor...) e în faliment. Patronii dela „Adevărul" nu vor să mai dea hârtie și tipar gratuit, vânzare nu e, Eberlein este în proces!

Foaia bolșevică a Idiotului va muri, așa dar, neîntârziat.

„Asaltul recent, dat de extrema dreaptă împotriva presei democrate, a lovit în plin și greu în „Cuvântul liber" — așa începe dezolantul apel al muribundului „către cititori" (?).

Cuvântul liber a fost e drept, o fițuică anarhistă, dar, să recunoaștem acum pe buza gropii lui, nu a fost și un pericol. Infam redactat de piciorul idiotului, C. L. s'a luptat întotdeauna din greu cu indiferența cititorului...

Apoi, apariția lui Sfarmă Piatră l-a strivit iremediabil subt ridicol. Ce mai era în ultima vreme de organul intelectual al lui Pauker? Ce fusese și înainte: o porcărie.

„Extrema dreaptă" care nu-l citea, nu s'a obosit să-l lovească, cum afirmă Branițte ca să-și dea importanță și să provoace compasiunea Kominternului. „Extrema dreaptă", ca să fim drepți, a luat întâia oară cunoștință de „Cuvântul liber" din paginile revistei noastre. Noi îi făceam toată reclama...

Și acum, când simpaticul nostru idiot este la o grea încercare de viață, Sfarmă Piatră îl anunță că l-a iertat. Ba, ceva mai mult, în schimbul unor servicii ușoare, se oferă să-i asigure bătrânețele aici în subsolul redacției.

Tudorache, treci la interes!

Listă de subscripție

Deși adversar, idiotul va găsi aici oricând o mână deschisă și un zâmbet tertător.

Sfarmă Piatră *se angajează să-i organizeze în coloanele acestea un serviciu de asistență benevolă.*

Cine vrea să contribue la cumpărarea unui rând de îmbrăcăminte pentru idiot, să trimită sumele pe adresa redacției noastre cu mențiunea pentru I. (se pot trimite și obiecte).

Sfarmă Piatră *se inscrie în capul listei cu suma de*	*1 leu*)*
Lăncierii din sect. III Albastru	*1 leu*
D. Toma Vlădescu	*1 leu*
Total	*3 lei*

Subscripția continuă.

*) Sumele trimise nu vor trebui să fie mai mari de un leu, ca să nu-l jignim pe Idiot, având aerul că-l cumpărăm și noi.

„Dimineața" și bisericile

Citim în Dimineața sub semnătura unui evreu care semnează fals Alex. F. Mihail:

„Bucureștii vechi erau odinioară orașul bisericilor și mănăstirilor"...

...Și una dintre biserici, putem informa noi, era chiar pe strada Sărindar!

Durerea Sărindarului

B. Brănișteanu suspină subt fanioanele roșii ale „Dimineții":

„Spania e din nou la o grea răspântie"!

Spania, și mai ales ovreii spanioli!

Nu din convingere

D. Grigore Filipescu scrie în jurnalul său confidențial că n'a putut suferi francmasoneria chiar din copilărie.

Probabil fiindcă aflase încă de atunci că lojile n'au consilii de administrație!

Anul II, Nr. 35 Lei 6 Joi 23 Iulie 1936

Sfarmă ✠ Piatră

INIȚIEREA MASONILOR

DE VARÉ

UCENICUL
— Nu știu nici un cuvânt din catechismul ucenicilor... Îmi veți pune și cărticica de măgar cu trei coarne?

F... PROVINCIAL
— Este un mason atât de sincer, încât și-a botezat fata Isoscela și băiatul Echilateral...

IN LUME
— Nu mai râde așa, căci toată lumea ne privește...
— Scuză-mă, dar mă gâdili făcându-mi atingerile rituale...

NOUL NĂSCUT SAU TEROAREA INIȚIERII
— Venerabile Maestru, candidatul s'a uitat în Cabinetul de Reculegere...

AGAPE SAU „LUCRARI DE MASTICAȚIE"
— Cavalerul Kados s'a ghiftuit el taie brânza cu spada de foc și își șterge barba cu șorțul...

INVITAȚIE
— Vino la mine Duminică... Vom împărți pâinea și puicuța

F... ȘI CAMARAD SAU ATRACȚIA SPONTANA
— Te-am ghicit imediat: ai compasul în ochiu și barba în formă de echer...
— Ca și d-ta!

ZIUA CEA MARE
— Cum, Abraham, te speli pe picioare?
— Da, căci azi trebuie să sufăr proba inițierii

ASEMĂNARE
— Mama era cărturăreasă și eu sunt azi Suveran și Mare Inspector General la Loja Profetico

FIUL SUBLIMULUI PRINCIPE
— La 7 ani, e ambițios ca tată-su: este al 33-lea din clasă

ATRIBUTE
— Astea sunt uneltele pentru construit?
— Nu, sunt pentru distrus...

IMPRESIILE CELUI ALES
— Să fi văzut cât era de frumos: Soarele, Luna, Steaua cu cinci coarne... mă credeam în Iad, la panoramă!...

MARILE CEREMONII
— E revoltător! Melchisedec a profitat iară și dată de întunerec ca să fure transeptul catedralei...

ORATORUL CONVENTULUI
— Nu exagerez dacă spun, frații mei, că cele trei puncte masonice străbesc puterea în cele patru puncte cardinale!

BATRANEȚEA „PATRIARHULUI"
— Nu poate merge! Reumatismul și dinții, pentru-el dintru, i-am cumpărat o cutie cu pietre de clădit...

TIPOGRAFIA ZIARULUI „UNIVERSUL", BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU, 23—25